UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 01 12 05 013 4

K Ibrāhim ibn Yaḥşī, Ḳara Dede
Tercume-'i Siyasetname

I1487
S519
1858

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

1950

8A/208

Tercüme-i Siyāsetnāme

ادرنه

[illegible]

[illegible]

LIBRARY
NOV 26 1971
UNIVERSITY OF TORONTO

K
I 1487
S 519
1858

اشبو رساله‌نك مترجمی اولان شیخ الاسلام محمد عارف افندی مرحومك ترجمهٔ حالیدر

مولانای مشارالیه اسعد الله تعالی سوابق رحمته علیه صدور عظامدن مشرب افندی مرحومك حفیدی و کبار مدرسین دار الخلافة العلیه‌دن و زیر مفتشی اسبق مرحوم ومغفور شاطر زاده امین افندینك مخدوم معارفپدیدی اولوب ✲ شرف مهد وجود اولدی جناب عارف ✲ تاریخ تامی حسابنجه بیك ایکیوز التی سنه‌سی خلالنده اشعه پاش ساهرهٔ عالم شهود اوله‌رق هنکامهٔ صباوتی امرار وتمیز بیاض وسیاه وتفریق امثال واشباهه کسب اقتدار ایلدیکی کبی مشاهیر اساتذهٔ اعلام وجهابذهٔ فضائل انسامدن کنقروی عبدالله افندی و یوك امین افندی مرحوملرك مجالس درس فیض رسلرینه ملازمت وجمع رأس المال معارف وکمالاته بذل جل اقدام وحصر مقدرت ایلیوب مکنوز فطرت ذاتیه‌لری اولان استعداد تام وفطانت مالا کلام ایجابنجه مدت قلیله ظرفنده تحصیل دستمایهٔ فنون جزئیه وکلیه وتکمیل وایهٔ علوم منشعبهٔ اشیجون عقلیه ونقلیه ایلدکدنصکره شیخ الاسلام اسبق چلبی زاده حفیدی مرحوم زین العابدین افندینك امتحان طالبان طریق تدریس ایچون تشکیل وترتیب ایلمش اولدیغی مجلس عالی‌یه داخل اوله‌رق اثبات مدعای اهلیت واستحقاق و ✲ الدی رؤسی عارف اکه بالامتحان ✲ تاریخی منطوقنجه ایکیوز اوتوز ایکی سنه‌سی رجب شریفنك اون اوچنجی کونی ابتداء خارج ایله سلك اللآل مدرسینه انخراط والتحاق ایلمش وسنهٔ مرقومه‌ده سراوحهٔ کتاب فقاهت وفضائلمندی شیخ الاسلام اسبق صدقی زاده احمد رشید افندی حضرتلرینك صهریتی شرفنه نائل وایکیوز اوتوز التی سنه‌سی خلالنده مخلفات قساملغی ومؤخرا صدر اسبق سلیم پاشا مرحومك زمان صدارتنده وشیخ الاسلام اسبق قاضی زاده طاهر افندی وقاین پدر والا کهرزی

مشار الیه احمد رشید افندی ومکی زاده مصطفی عاصم افندی
حضراتنك اون مشیختلرنده تحت نظارتلرنده بولنان اوقاف مفتشلکی
مثللو خدمات شرعیه‌ده استخدام وقرق بش تاریخنده تحریر نفوس
مأموریتیله روم ایلیده کائن دوبنیجه ورادومیر قضالرینه اعزام
اولنه‌رق باالجمله امور موکوله سنده ابراز ایتمش اولدیغی مساعی
مشکوره‌سی مرتبهٔ قصوای تحسین وتقدیره واصل اولمشیدر
وطریقتجه دخی داخل دائرهٔ البروج تدریس اولدیغی تاریخدن
اعتبارا اون طقوز سنه ظرفنده حرکت التمثلی رادهٔ سینه قدر حرکات
طبیعیه ومعتاده وبعده خامسهٔ سلیمانیه طفره ایله دور مدارس رسمیه
وقطع منازل مرتبهٔ علمیه ایدرك مشار الیه مکی زاده عاصم افندی
مرحومك زمان مشیختلرنده ایکیوز اللی برسنه‌سی ربیع الاخرینك
غره سنده غلطه قضاسی مولویتنه شعشعه دهندهٔ اقبال اولمش
والحالة هذه مطبوعا پیرایهٔ کتبخانهٔ دهور ومتداول ایادیٔ فقهاء
عصور اولان جامع الاجارتین نام کتابك مسائل مترجمه‌سنی مأخذلرینه
تطبیقا تهذیب وتصحیح ونقول مذیله‌سنی علاوهٔ معلومات صحیحه سیله
ترتیب وتنقیح ایدرك احسن صورتله شیرازه‌بند تتمیم اولدقدنصکره
خاقان خلد آشیان سلطان محمود خان حضرتلرینه عرض وتقدیم
ایلمسی اوزرینه مولویت مذکوره‌یی ضبطلندن طقوز ماه صکره یعنی
اللی ایکی سنه‌سی محرم الحرامی غره سندن اعتبارا عهدهٔ استیهاللرینه
مکهٔ مکرمه پایهٔ رفیعی توجیه وقدر والالری اجلال وتنویه بیورلمشدر
ومدت مولویت وحکومتنی بالتکمیل طی سجل جرح وتعدیل
وتسجیل ایلدکدنصکره اوچ ماه قدر محکمهٔ عسکریه قساملغی
خدمتنده کذارندهٔ وقت وساعت وبعده کندوسنك مسلم وبرکمال اولان
معلومات فقهیه ودرایت ذاتیه‌سی جهتیله ❁ فتوا امینی اولدی
بو بیل عارف فقیه ❁ تاریخی مؤداسنجه اللی اوچ سنه‌سی خلالنده
فتوا اماتی مسند معتناسنه رونقطراز مسعدت اولمشدر ❁ عارف
دانا سزادر پایهٔ استانبوله ❁ تاریخی مفزاسنجه ایکیوز اللی درت

سنه‌سی ربیع الاخرینك اون بشنجی كونی استانبول پایه سبله قدمهٔ
معراج قدر ومزیتی ترفیع اولنه‌رق فتوا اماتنی عهده سنده قالمق
اوزره قبهٔ مصعد كیفیت معلومه سی ایچون مأموریت موقته
ومخصوصه ایله قدس شریف جانب عالیسنه كوندرلمش وامور
مأموره سنی بروفق دلخواه تسویه وایفا وبرچوق مقامات مقدسه‌نك
زیارتیله احرازشرف عالمبها ایدرك دارالخلافة العلیه‌یه قفول
وعودت ایلمشدر ✻ شرفله الدی اناطولی پایه‌سین عارف ✻ تاریخ
تامی مفادنجه اللی التی سنه‌سی شوال شریفنك بشنجی كونی قامت
استیهاللرینه جامهٔ پایهٔ صدارت اناطولی اكسا وفتوا اماتندن عفویله
اناطولی طرفنه تفتیش احوال بلاد مأموریتیله اعزام واسرا بیوریلوب
مدت قلیله ظرفنده اجرای اصول عدالت ونصفت ایدرك آستانه‌یه
آئل وختم كتاب كلفت اسفارایله محقق صفایح صحائف اسفار
ورسائل اوله‌رق صدرارای صفهٔ استقرار واستراحت ایكن
✻ فتوا امینی اولدی ینه عارف فقیه ✻ تاریخی مصداقنجه
اللی طقوز سنه‌سی خلالنده دفعهٔ ثانیه اولمق اوزره فتوا اماتی
منصب جلیلنه شرف افزای فقاهت وتاریخ مذكورده مشارالیه
عاصم افندی حضرتلرینك امر واشارتیله بروسه‌وی دده افندی
مرحومك سیاستنامه نام رسالهٔ مشهوره سنی احسن صورتله ترجمه‌یه
خامه جنبان همت اولمشدر وایكیوز التمش ایكی سنه‌سی خلالنده
مجلس والای احكام عدلیه اعضالغنه بیرایه بخش اجلال اوله‌رق
شعشعهٔ مشعلهٔ جاه واقبالی تجدد وحل وعقد مصالح مهمه ومعظمهٔ
سلطنت سنیه ایله كسب استبداد وتفرد ایلمش وایكیوز التمش اوچ
سنه‌سی ربیع الاخری غره سنده مجلس مذكوراعضالغی عهده‌سنده
قالمق اوزره مشیخت اسلامیه ده سلف ذیشرفلری اولان حائز
قصب السبق معارفندی احمد عارف حكمت بك افندی حضرتلرینك
اشارت علیه‌لریله بالفعل اناطولی صدارتی و ✻ بودمده پایه‌لندی
صدرروم عارف افندیدن ✻ تاریخی مضمونجه سنهٔ مرقومه

جمادی

جمادی الاولینک اون طقوزنجی کونی صدارت روم ایلی پایهٔ
رفیعی ایله نائل مرام و ❊ عزایله عارف افندی صدر روم اولدی
بویل ❊ تاریخی حسابنجه ایکیوز التمش سکز سنه سی رمضان
شریفی غره سنده بالفعل صدر والای روم ومدت معتادهٔ صدارتلرنده
میرمشارالیه حضرتلرینک انضمام رأیلریله اموال ایتام حقنده
الحالة هذه مرعی الاجرا اولان اصول مضبوطه ومستحسنه یی
تأسیس وترصین واموال ایتام مدیری عنوانیله برذاتی مجددا مأمور
مستقل نصب وتعیین ایدرک اموال ایتامک تلفدن صیانت ووقایه سی
خصوصنه موفقیتی مثللو منصه ارای ظهور اولان نتیجه مأثر ممدوحهٔ
عدالت وحقانیت مسلمه سی غبطه فرمای قروم اولمشدر
و بعدالانفصال مجلس مذکوره حصر مداومت وفتق ورتق امور
دولت علیه ایله امراروقت وساعت ایلمکده ایکن ❊ عارف بالله
اولدی یمن ایله مفتی الانام ❊ تاریخی اشرابنجه ایکیوز یتمش
سنه سی جمادی الاخره سنک یکرمی برنجی صالی کونی ❊ لیس من الله
بمستنکر ان یجمع العالم فی واحد ❊ نشیده سنجه نسخهٔ کبرای فضائل
وکمالات انسانیه وعنوان کتاب عوارف ومعارف انسیه اولان ذات
کروبی الصفاتلری رونقبخشای مقام معلای فتوی وزینت افزای
مسند والای مشیخت عظمی اولمشدر مشارالیه جلائل شمائل
ممدوحهٔ عفت وحقانیت ایله متصف اوله رق زمان سعد اقتران
مشیختلرنده امور شرعیه ومواد متنوعهٔ سلطنت سنیه نک رؤیت
وتسویه سی حقنده بذل ماحصل همت و وظائف مرتبهٔ مشیخت
اسلامیه یی کماهی حقها ایفایه صرف جل اقدام ومقدرت وطریق
علمیه یه متعلق نتیجه اثار نافعه ومستحسنه یه موفق اولوب ازجمله
تقلبات عصریه ایله اصول موضوعه سنه خلل کلی کلمش اولان
طریق قضا ایله طریق حکومت ونیابته مجددا نظامات مخصوصه
تأسیس وتأصیل وباب فتواده ذوات معدوده دن مرکب برمجلس
انتخاب تشکیل وممالک محروسه ده استخدام اولنان حکام شرعی

اصناف خمسه یه تقسیم وحکومت شرعیه نك موقوف علیهی اولان
علم فقه وصك وفرائض تعلمی ایچون خدمات شرعیه ده استخدام
اولنمق داعیه سنده بولنانلره سلیمانیه جامع شریفی جوارنده معلمخانهٔ
نواب نامیله برمکتب کشا دیله بذل لطف عمیم ایلمش اولدیغی حالده
ایکیوز یتمش بش سنه سی جمادی الاولیسنك بکرمی برنجی کیجه‌سی
* جنة المأوی اوله عارف افندی یه مقام ۞
مصرع تاریخنجه عازم دارالسلام وادرنه قپوسی خارجنده کائن
مصطفی پاشادرگاهی خطیره سنده متواری خاك عنبرفام اولمشدر
رحمة الله علیه

فهرست ترجمهٔ سیاستنامه

٤ مقدمه
٤ مناسبه فی تفاوت العقوبات عند تخالف الجنايات
٦ زواجر ایله متنبه اولمیان کمسنه يي سیاسةً قتل
٧ سیاستك تعریف وتقسیم
٩ سیاست عادله يي فصول عدیده یه توزیع
١٠ احراق نار ایله عدم جواز سیاست
١١ سیاست خلفاء راشدین
١٢ سلطان المسلمین سیاسانده مخیر ایدوکی
١٢ توسیع سیاستی موجب وجوهدن وجه اول
١٣ وجه ثانی مصالح مرسله
١٥ وجه ثالث اختلاف احکام سیاسیه
١٧ وجه رابع قوانین سیاسیه دلیل قطعی یه استنادی
١٧ مصالح عباد ایچون تشریع بیوریلان صنوف ستّه
١٨ فقدان عدالت عندنده اصلح قومی والی وحاکم قیلمق
١٩ وجه خامس احکام سیاسیه ده توسیع
٢٠ وجه سادس حال ضیق اولدقده احکامه وسعت اعطا
٢٢ امام المسلمینك اکبر رأیی ایله عمل بیورملری
٢٣ فسادی نمایان اولان فتنه کارلری قتل واعدام وفیه بعض مسائل قطاع الطریق
٢٩ ضرر عامی دفع ایچون ضرر خاصی ارتکاب
٣٠ فصل ثانی احکام سیاسیه ایله قضاة ایچون عمل ایتمك
٣٣ نهی منکره دائر مسائل وفیه مسائل تزکیة الشهود
٣٧ فصل ثالث نظر والی ایله نظر قضاة میاننی بروجه تفصیل تفریق
٣٩ متهم مضروب اولدیغی حالده اقراری
٤١ سفهایي تشهیر ایله تکدیر
٤٢ مسئلهٔ مشکله ده اهل علمله قضاتك استشاره سی
٤٥ طلاق وعتاق ایله تحلیفك عدم جوازی

٤٦ فصل رابع منهی اوچ قسمه تقسیم

قسم اول بری الساحه اولان

٤٦ قسم ثانی شر وفساد ایله متهم خیانتکار

٤٧ اقرار ایچون سیاسة تعذیبك جوازی

٥٠ حقیقتنه وقوف متعذر اولان مواد ده تحکیم سیما

٥٢ اکراه عد اولنوب اولنمیان مواد

٥٣ اشراف ایله ادانیننك فرق وتمیزی

٥٨ مجلس قاضیده اکراهك تحقق وعدم تحققی

٦٠ ولایت قاضی ایله ولایت والیلك میانلرینی تفریق

٦١ تعمیم ولایات وتخصیصده ضابطه

٦١ قسم ثالث مجهول الاحوال اولان متهم

٦١ فصل خامس تعزیره متعلق مسائل

٦١ خاتمه هدیه ایله رشوت میاننی تمییز.

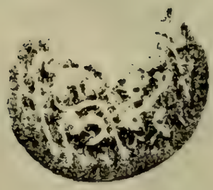

ترجمهٔ سیاستنامه

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله الذی انزل علی رسوله الشرایع والاحکام ۞ وبینها علی السنة العلماء الاعلام ۞ وفوض تنفیذها الی السلاطین العظام ۞ والصلوة والسلام علی سید الانام ۞ وعلی آله وصحبه الی یوم القیام (بعد ذا) نزد ارباب عقولده معقولدرکه جناب جلیل الجبار جل برهانه وعز سلطانه کافهٔ مخلوقاتی احسن نظام اوزره خلق وابداع وما بین الخلائق ابدع الانواع اولان نوع بنی آدمی تکلیف احکام منتظمه ایله بروجه تکریم احسن تقویم اوزره ایجاد واختراع ایلدکدنصکره بالطبع افراد انسان تعیشلرنده اختلاطه محتاج وبالضروره یکدیکره باهر الاحتیاج بولنوب بودخی بالاخره برمقتضای بشریت تنازع وتنافرلرینه بادی و بوملابسه ایله فیما یشرع بینهم مقصود شارع اولوب نفسلرینه عائد مصالح معاش ومعادلرینك خلل پذیر اولمسنه مؤدی اوله جغی امر بدیهی اولمغله انتظام مصالح دنیویه واخرویه‌لری فروع سهلة الحصوله پیوسته اولان قوانین سیاسیه‌یی وضع وتأسیس وتطرق خللدن صیانت ایچون سلاطین عدالت پیشه حضراتی رتبهٔ رفیعهٔ خلافت احسانیله ترئیس بیوردی وقتاکه

خلفاء عظام وملوك كرام حضراتی دخی بحسب الكثرة یاخود
باعتبار المباعدة جمیع تبعه لرینه هر بار ملاقات استحصالی نمایان
وتسویهٔ امورلرینه بالذات مباشرت عدیم الامكان اولمغله بنابرین
ودیعهٔ الهیه اولان مصالح عبادی رؤیته اهل بولنان حكام وولاته
تقلید قضاء وتفویض ولایات ایله هر برین اقطار و بلاده تعیین
وتخصیص بیوروب بعده نظارت عامه ایله اكتفا وبو وجهله دنیا
وآخرتده جادهٔ مستقیمه سلوك واقتفا بیوردیلر وفقهم الله تعالی
وایدهم الی قیام الساعة كالذیكه اول مسلك فسیح الانحایه میل ایله
شرفیافتهٔ امتیاز اولان وكلای صاحب تمكین ووزرای شجاعت قرین
جنابلرینه سیاست عادله یی ظالمه دن فرق وتمییز ایچون احكام
سیاسیه یه متعلق اولان فن جلیلی علی الوجه الاتم تحصیل وتعلم اهم
والزمدر لكن مسائل مرقومه كتب فروعیه ده لا على الترتیب
مسطوره اولمغله ابوابنه انتساب اصحاب شغله غیر یسیر بلكه عسیر
اولدیغنه بناءً بوندن اقدم ارباب همت واصحاب دقتدن منقاری زاده
بروسه‌وی مولانا (دده افندی) نام فضیلت قرین علیه رحمة
الملك المعین افادهٔ مرامنده لازم اولان مسائلی كتب معتبره لردن
جمع وتدوین و (سیاستنامه) نامیله تسمیه وتعیین ایتمش ایسه ده لكن
رسالهٔ مزبوره لباس عربیه ایله پرده پوش اولمغله تعمیماً للفوائد لسان
تركیده تعبیرات روزمره ایله ترجمه‌سی خصوصنی خیرخواه
دولتعلیه دن برذات حمیت سمات دیانت شعار بوعبد كمینه‌یه
امر واشعار بیورمغله متوكلاً علی الله المستعان ترجمهٔ حاصل معانیسنه
اهتمام وبالایجاب تقدیم وتأخیر وتفصیل واجمال ایله انحلال عقدهٔ
اشتباهی التزام ولوازم ضروریه دن معدود بعض فوائد نادره دخی
قبل الشروع فی المرام وضع وتقدیم وكار ناصواب ارتشایی ارتكاب ایدن
طائفهٔ خائنه‌یه تعزیر وحقارت مقتضای حكم سیاست اولمغله رشوته

متعلق اولان مباحث دخی خاتمهٔ رساله اولمق اوزره ضم والحاق ایله تتمیم
قیلندی بروجه مشروح صورتپذیر اولان ترجمه نك محفظه پیرای
حسن قبول اولمسی جناب واهب الامالدن متضرع ومسئول وحسب
البشریه وقوعبا فته اولان سهو وهفواتك امحا وتصحیح بیورلمسی
دخی خلان فضائل نشانلردن مسترحا ومأمولدر انه ولی الاجابة
والتوفیق وبالاستعانة یلیق

(مقدمه) سیاست لغتده حراست وزننده برنسنه یه تقید وصلاحی
خصوصنه اهتمام ایله کوروب کوزتمك معناسنه اولوب بعده امور
رعیته محافظه برله والی وحاکم اولمق معنا سنده استعمال اولندی
الحاصل کافهٔ عبادی دنیا وآخرتده منجی اولان طریق مستقیمه سوق
وارشاد ایله استقامت احواللرینی حفظ وحراستدن عبارتدر انموزجده
ابن الفناری ومفرداتدن قهستانی مرحوم نقل وبیان ایدرلرکه مراتب
سیاست تعلق وتأثیر اعتباریله اوچ نوعدر رسل وانبیا علی نبینا
وعلیهم السلام حضراتندن خاصه وعامه نك ظاهر وباطنلرینه در
وورثهٔ انبیا اولان علماء اعلام رحمهم الله حضراتندن خاصه نك
فقط باطنلرینه در وخلفای عظام وسلاطین کرام ایدهم الله الملك
العلام جنابلرندن خاصه وعامه نك انجق ظاهرلرینه در بنابرین
سیاست عامه نظر مسلمین ایله مشروط اولان رأی امام المسلمینه مفوض
ومنوطدر یعنی هر بر جنایت ومعصیتکه شرع شریفده حدود
مقدره سی اولسون اولمسون ارتکابه متجاسر اولان شخص خباثتکاری
لمصلحة العباد زجر وتأدیب ومنع وتغریب سلطان المسلمین ایچون
سیاسة تجویز اولنمشدر ❁ معین الحکامده علاء الدین طرابلسینك
امام ثانی ابو یوسف رحمه الله حضرتلرندن روایت ایلدیکی
ضابطه دخی بیلنمك کرکدر که جرایم وجنایات صغر وکبر جهتیله
مخالفه اولدیغی کبی اوزرینه مترتبه اولان زواجر وعقوبات دخی

بحسب المقادير والاجناس متفاوته وصاحب جريمه نك متهم وشرير
اولوب اولماسی جهتیله متباینه در واما سرخسی رحمه الله
جنابلرك روايت ايلدكلری اصل اصيل دخی امام مشار اليهدن
منقول اولان ضابطه يی مؤيد در كه حقيقته وقوف ممكن اولميان
امورده خلافی متبين اولمدقجه حكمی ظاهر اوزره بنا قيلمق لوازم
احوالدندر مثلا برمسلم امصار مسلميندن برمصره آچقدن ادخال
خمر ايلمك فعل قبيحنه اجتسار ايدوب لدی المؤاخذه بن بو خمری
خل ايتمك استرم ياخود بنم دكلدر ديمك مثللو اعتذار ايلسه نظر اولنور
اكر اول مسلم خمر ايله متهم اولميان بر رجل متدين ايسه ظاهر حالی
صدق مقالنه شاهد اولمغله اعتذارينه اعتبار وتخليه سبيلنه ابتدار
اولنور واكر اول مسلم خمر ايله متهم ايسه ظاهر حالی قصد ارتكاب
حرامه دليل اولوب قصد مزبور اوزره ظاهر اولان فعلی دخی حرام
اولمغله نهی منكر طريقی اوزره خمرنی اراقه ايله حرامدن بعد المنع
امام المسلمين اول شخص متهمی اظهار خمر مثللو حرامی ارتكابنه بناء
تعزيرا ضرب سياطله ايلام وايجاع وتوبه سی ظاهر اولنجيه دك
حبس وتنكيل ايله ازعاج ايتمكی رأی ايدرسه مناسب كوريلور انتهی
يعنی نظرا لمصلحة العباد امام المسلمين ايچون تجويز اولنان رأی سياست
بالفعل فسادك تحققی وسبب عادی اولان شخصك فی الحقيقه شرير
ومتهم اولمسيله مشروط دكلدر زيرا قبل الوقوع دفع فساد بعد
الوقوع رفعندن اسهل ايدوكی مسلمدر حتی بعض معتبراتده نظر
رسيده اولمشدر كه برمبتدعك انتشار بدعتنی توهم ايدن پادشاه
ديانتمدار ايچون صيانة للعباد اول مبتدعی قتل واعدام ايتمك جائز
وسزاوار اولور وبوخصوصه دليل مقبول كشف ومعين الحكامده
مسطور شول اثر منقولدر كه خليفهٔ ثانی يعنی جناب عمر بن الخطاب
رضی الله عنه حضرتلری اهل مدينهٔ طاهره دن نصر بن الحجاج

نام غلام صبيح الوجهك حسن وملاحتی طائفهٔ نسا میاننده تکون
فتنه یه باعث اوله جغندن نحاشی یوردقلرینه بناء غلام مزبوری
حضور عدالتموفوره جلب واحضار بعده صاچنی تراش وبصره یه
نفی واجلا بر له دارالهجره یی تطهیره ابتدار بیوردیلر حالبوکه حسن
وجمال نفی وتعزیری موجب گناه وجرایمدن معدود دکل ایکن خلیفهٔ
عالیجناب لمصلحة العباد خصوص مزبوری سیاسهٔ استصواب
بیوردیلر فالدیکه برمفسده اخف زواجر ایله مندری ومندفع بلکه
مجرد تهدید وانذار ایله مرتفع ایکن اشد عقوبت وتنکیله میل وعدول
سیاست عادله دن تجاوز وغفولدر مثلا برهیئتدن هیئت تلون ایله
موصوف وشر وفساد ایله معروف اولمیان برکسنه حد مشروعی
نایاب مجرد حقوق اللهدن تعزیری موجب برفعل منکری ارتکاب
ایلسه امام المسلمینه لایق وروا اولدرکه مرهٔ اولی خطا عد اولنوب
عفو ایله معامله فقط انذار ایله مقابله بیوره لر واکر بعد الاخافه بنه
ارتکاب منکره اقدام ومخالفت امره اهتمام ایدرسه جناب رسالتپناه
علیه اکمل صلوة الاله حضرتلرندن روایت اولنان ❁ قد اعذر
من انذر ❁ حدیث شریفنه بناء شایان التفات اولمیان اعتذارینه
اعتبار ایتمیوب همان تعزیر وتنکیلنه ابتدار بیوره لر زیرا بو بابده عقاب
وتأدیب مورث نفع عجیبدر که هم عاصینك ازجارینه بادی هم غیره
عبرت اولوب اسباب ثبت ادبه عدم اجتسارلرینه مؤدی اولور واکرچه
بعد العقوبه کذلك اول شخص خبا ثتکار منزجر ومرتدع اولمیوب
بلکه کبائر ومحرماته میل وانهماك اوزره اصرار وایقاظ فتنه وظلم
وفسادینی اعلان واظهار ایدرسه تعزیرا قتلی دخی مباح اولمغله
سلطان انام نصره الله الملك العلام حضرتلری شخص مزبوری
قتل واعدام ایتمکی رأی بیوررایسه سیاسة قتلی مشروع وقاتلی قائل
اجر جزیل اوله جغی خزانه ومنح الغفار نام کتابلرده مسطوردر

قاموس المحيطده التعريض لغتی بحثنده لاجل الاستشهاد جناب
سمرة بن جندب رضی الله عنه حضرتلرندن مروی اولان ﴿ من عرض
عرضناه ومن مشی علی الكلاء قذفناه فی النهر ﴾ مقال بلاغتمآلرنده
بومعنایه اشارت وایما دركاردر پس بو راده كلاء شداد وزنده اسكله یه
دیمكله اسكله ده یوریمكی تصریح قذفده ونهره آتوب غرق ایلمكی حد
شرعیده استعاره طریقیله افاده بیورمشلردر مراد عالیلری بركمسنه
بریء الساحه اولان دیكر كمسنه یه كنایه وتعریض طریقیله قذف
ایدرسه یزدیغی تعریضنه مقابل حد شرعی مبلغنه بالغ اولمیه جق
حد خفیفله تأدیب ایدرز واگر تصریح جهتیله قذف ایدرسه
یزدیغی حقنده حد شرعی بی اجرا وتكمیل ایله تعذیب وتنكیل
ایدرز دیو متخلق اولدقلری اطوار عدالتشعاری تفهیم وتعلیمدر
والحاصل لا تتم الریاسة الا بحسن السیاسة اقتضاسی اوزره علی سنن
العدل والاستقامة سیاست اقدم مهام سلطنت ومدار انتظام ملك
وملتدر زیرا ناسك خوف عقاب امرادن ناشی محرماتدن امتناعلری
خشیة اللهدن ناشی انتزا علرندن اكثر واوفردر ومعنای مذكورده
﴿ مایزع السلطان فوق مایزع القرآن ﴾ كلام گوهر نظامی مقبول اهل
اثردر یعنی سلطانك سیف وعقاب ایله منع ایلدیكی قرآنك نصحیله منع
ایلدیكندن ازید واوفردر دیو امام سرخسی رحمه الله تفسیر وبیان
بیورمشلردر هذا اوان الشروع فی المقصود بعنایة الملك المعبود ❊
هدایه شرحی عنایه نام كتابده بیان اولندیكه سیاست شرع شریفده
حكمی ثابت ومبین اولان جنایتك جزاسنی تغلیظدر یعنی مادهٔ فسادی
دفع ایتك ایچون جزایی غلیظ وشدید قلمقدن عبارتدر وعلاء الدین
حنفی رحمه الله معین الحكامده سیاست طرق شرعیه دن اولدیغنی
اثبات وتحقیق معرضنده اولا سیاستی شریعت مغلظه دردیو تعریف
وتحدید بعده ظالمه ایله عادله یه تقسیم وتمهید ایدوب دیدیكه سیاست

حصول مقاصد شرعیه یه مدخل یعنی بر وسیلهٔ واسعه درکه کمال
وسعتندناشی فطانت رهین اولان اهل علم وحیثیت بوخصوصده
طریق سدیددن میل وانحنا وبر وحشته جهتیله قرین رتبهٔ راتبه اولان
اصحاب ثبات ومزیت زیغ وخطا ایلدیلر چونکه سیاستی بالکلیه
ترك واهمال حقوق عبادی ضایع وحدود حقه یی معطل وخالی قلمغه
مفضی وطبیعتلرنده فساد مرکوز اولان یرامزلرك اظهار فساد
وایقاظ فتنه یه تجاسرلرینه بادی واهل عنادك جرئت مخالفتلرینه
بر نوع اعانته مؤدی اولور کذلك سیاستی زیاده وتوسیع ایتمك دخی
نیجه مظالم شنیعه یی موجب وبغیر حق صفك دماً واخذ اموالی
مستوجب اولور لکن خیر الامور اوسطها لازمه سنجه زیاده
ونقصاندن عاری اولان سیاست عادله یه توسل برله محافظهٔ حقوق
عباد ورفع مظالم اهل عناد وزجر ومنع اهل فساد مثللو نیجه مقاصد
شرعیه یه توصل اولنور الحاصل زیاده ونقصان جهتیله بالاخره
ظلمه مؤدی اولان سیاست ظالمه ایله تعاملی شرع شریف منع ایدوب
اظهار حقه بادی اولان سیاست عادله یه رجوع وانصرافی اقتضا
ایلمشدر بناءً برین بو بابده مسلك تفریط مذمومه سالك اولان اهل
عناد سیاست شرعیه ایله تعامل قواعد شرعیه یه منافی ومخل اولمق
زعم کاسدلرینه بناءً قوانین سیاسیه نك اقل قلیلنه اعتبار واکثریسندن
صرف انظار برله جانب حقدن وضع وتعیین بیوریلان سبل
واضحه یی سد وبند واعتیادلری اوزره حق عدم قبولده اصرار
وعناد ومخالفتلرندن ناشی طرق فاضحه وقبیحه یه میل وقصدوله
اجتسار ابدر اولدیلر چونکه سیاست شرعیه یی انکار نعوذ بالله
نصوص شرعیه یی عدم قبولی موجب وخلفاء راشدین حضراتی
خطا وغلطه نسبت مثللو اسائت ادبی مستوجبدر ووجه صوابدن
بی بهره اولان برطائفه دخی براهین قطعیه ایله مبرهن اولدیغی اوزره

مذ كوردركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ﴿ ان النار لايعذب بها
الا الله ﴾ يعنى نار ايله انجق الله عذاب ايدر قول شريفلرنده
احراق ايله تعذيب جناب رب العباده تخصيص بيورلمش ايكن
حضرت على كرم الله وجهه كندو ذات عاليلرنى اله اتخاذ ايدن
زنادقه يى احراقله تعذيب بيوردقلرى مجرد سياسة ايدوكى اشكار
و بوكونا عقائد باطله دن زجر امثال ايچون قصد مبالغه بيوردقلرى
بديداردر و بالايجاب امام المسلمين ايچون دخى سياسة احراق بالنار ايله
تعذيب ايلمك سزاوار اولور ❊ مترجم فقير ديركه سيركبيرده قطع مياه
وتحريق حصون ايله اهل حربى تضييقك جواز وعدم جوازى
بابنده امام محمد رحمه الله حضرتلرى بيان بيوروركه سلمة بن الاكوع
رضى الله عنه جنابلرندن مرويدركه زمان معاويه رضى الله عنه ده
سفاين بحره راكب اولوب اعدايه ملاقى اولديغمزده انلره محرق
نسنه لر رمى ايلدك پس بو قولدن عنديمزده معلوم اولمشدركه اعدا
كندو منعه لرنده اولدقچه احراقلرى مسلمين ايچون جائزدر
اما اسير مأخوذه احراق بالنار مكروهدر زيرا رسول الله صلى الله
عليه وسلم معاذ بن جبل رضى الله عنهى يمنه بعث ايلدكلرنده اكا
امر وفرمان بيورديلركه ﴿ انظر فلانا فان امكنك الله منه فاحرقه
بالنار ﴾ يعنى فلانى اخذده اهتمام قيل الله تعالى سنى اوزرينه اقدار
ايدرسه انى احراق بالنار قيل بعده معاذ رضى الله عنه كيدر ايكن
انى دعوت قيلوب بيورديلركه ﴿ انى قلت لك ذلك وانا غضبان
وانه ليس لاحد ان يعذب بعذاب الله ولكن ان امكنك الله منه فاقتله ﴾
يعنى يا معاذ اول كلامى سا كه حال غضبمده تكلم ايلدم حالبوكه
الله تعالينك ايده جكى عذابله تعذيب كمسنه يه لايق دكلدر لكن
الله تعالى سنى اول شخص اوزره اقدار ايدرسه همان انى قتل ايله
پس بو حديث عدالتنثاردن عنديمزده بديدار اولمشدركه بعد الاخذ

والقدرة مشرکی احراق بالنار ایلمك جائزدکلدر انتهی مافی السیر ملخصا الحاصل نوع بنی آدمی بلکه ذی روح اولان جنس حیوانی احراق بالنار ایلمك ممنوعدر زیرا مثله در مثله ایسه علی الاطلاق منهی عنهادر ورسول الله علیه السلام ﴿ لایعذب بالنار الا ربها ﴾ یعنی نار ایله انجق رب النار عذاب ایدر قول شریفلرنده احراق ایله تعذیبدن بخصوصه نهی بیورمشلردر بویله ایکن من حرق حرقناه حدیث شریفنك وتحریق زنادقه قصه سنك همان ظاهرلرینه تفریع ایله علی الاطلاق امام المسلمین ایچون دخی بالایجاب احراق بالنار ایله سیاستك جوازینه مؤلف رساله دده افندی مرحومك اجتسارنده درکار اولان برنوع خلله تلمیح ایچون سیرکبیرده ظفریاب اولدیغم تنقیح مبحثی ایراد ایله اطناب کلامه ابتدار اولندی قالدیکه ﴿من حرق حرقناه﴾ حدیث شریفی وتحریق زنادقه قصه سی قبل النهی عن المثله صادر اولمش اوله یاخود قوم زنادقه صاحب منعه اولدقلرینه بناء احراق ایله تعذیبلری روا کورلمش اوله یاخود بعض شراحك روایتی اوزره قوم مخذول فن سحرده ماهر اولدقلرندن احراق بالنار دنماعدا اسباب اعدام ایله اهلاکلری متعسر اولمغله بومقوله مواضع ضرورتده الضرورات تبیح المحظورات قاعده سی لازمه سنجه احراقله تعذیبلری تنسیب بیورلمش اوله دیو قابل توجیه وتوفیقدر انتهی معتبرات کتب فقهیه دن شرح الوقایه وهدایه نام کتابلرك مبحث حدودنده عمل قوم لوط اولان فعل منکر حقنده امام شافعی رحمه اللهك روایت ایلدیکی ﴿ اقتلوا الفاعل والمفعول ﴾ حدیث شریفی سیاسته محمول ایدوکی مسطوردر وامام بزدوینك جامع الشروح نام کتابنده بزدویدن مروی اولمق اوزره مذکوردرکه حضرت صدیق عتیق رضی الله عنهك شهود قصاصی بعد الرجوع قتل بیوردقلری سیاسته محمولدر وشرح

الهدايه نك بحث حدودنده مذكوردركه دفعهٔ خامسه يه اجتسار
ايدن سارق حقنده مروی اولان ﴿فان عاد فاقتلوه﴾ حديث شريفی
سياسته محمول اولديغی كبی لواطه حقنده روايت قلنان احاديث
جليله وآثار وارده دخی سياسته محمولدر كذلك بيان الروايه نام كتابده
دخی منقولدركه جناب رسالتپناه عليه اكمل صلوة الاله
حضرتلرندن وصحابهٔ كرامدن رضی الله عنهم اجمعين جنابلرندن
لواطه حقنده وارده اولان قتل ورجم وتنكيس يعنی باشی آشغی صلب
ايتمك وبونك امثالی عقوبات شديده نك جمله سی سياسته محمولدر
ورأی مزبور بزم عندمزده يعنی مذهب حنفيه ده دخی بطريق التعزير
والسياسة جائزدر كورمزميسنكه امام محمد رحمه الله تعالی ظاهر
الروايه اولان كتاب زياداتنده ديديكه بو فعل منكر سببيله تعزير
واجب اولور يعنی اول شخص خباثتكار سوء صنيعی مقابله سنده
امام المسلمينك رأيی مقداری تعذيب اولنور كه سلطان المسلمين
حضرتلری مخيردر ديلرسه قتل واعدام ايدر اكرچه اول فعل
منكری اعتياد ايتمش ايسه يا ديلرسه ضرب وجع ايله تأديب وتوبه سی
ظاهر اولنجيه دك حبس زندان ايله تنكيب ايدر ❊ معين الحكامده
امام العراقی رحمه اللهك ذخيرة المالكيه نام كتابنده بيان ايلديكی
وقفيجه منقولدركه ⟨…⟩ بيلمك كركدركه طرف سلطنت سنيه دن
تنفيذ حكمه مأمور اولان ولاة وحكامه احكام سياسيه ده وسعت
اعطا ايلمك شرع شريفه مخالف دكلدر بلكه توسعك مشروعيتنه
نقل وايثار اولنان ادله وآثار دلالت ايتديكی كبی بروجه آتی
ذكر اولنه جق وجوه عديده وقواعد شرعيه دخی شهادت ايدر
وجوه مرقومه دن وجه اول عصر سابقه مخالف بحسب الزمان تحدث
وتكثر ايدن فساد منتشر اولوب وبو انتشار فساد بالاخره احكام
سياسيه نك اختلافنی موجب اولمشدر بشرط آنكه بو اختلاف احكام

بالكليه شرع شريفدن خارج اولميه زيرا رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم ﴿ لاضرر ولاضرار ﴾ قول شريفلريله ابتداء كرك
جزاء مطلقا ظلمى نهى بيورمشلردر حالبوكه شو قوانين سياسيه يى
بالكليه ترك واهمال ضرر منهى عنهه مؤدى اولور وكافهٔ رخص
مشروعه نك مدارى اولان نفى حرج حقنده وارده اولان جميع
نصوص قاطعه دخى بو اختلاف احكام سياسيه يى مؤكد اولور
(مترجم فقير ديركه امام مالك رحمه الله تعالى موطأ نام كتابنده
ابن عمر رضى الله عنهما حضرتلرندن روايت ايلديكى ﴿ لاضرر
ولاضرار فى الاسلام ﴾ حديث بلاغت تحديثى صاحب مغرب
شو وجهله شرح وتفسير ايتمشدركه لايضر الرجل اخاه ابتداء
ولاجزاء چونكه ضرر شخص واحددن تحدث ايدن ضرر معناسنه
وضرار شخصيندن صدور ايدن مضاره معناسنه على كلا التقديرين
ظلم اولمغله منهى عنه درقالديكه لفظ حديث شريف صيغهٔ نفيله
واقع اولمشدر لكن آنكله مراد نوع بنى آدمى على الاطلاق ظلمدن
نهيدر وصيغهٔ نفيله ارادهٔ نهيده قصد مجاز اولمغله نهى صريحدن
ابلغيتله ممتازدر انتهى وجه ثانى علماء اعلامدن جمع كثير كنديله
حكم ايلدكلرى مصالح مرسله دريعنى امور عبادك صلاح وخيريتنه
بادى اولان اشياء مطلقه كه هر نقدر سنن مصالح عباد اوزره
جارى واصحاب عقول سليمه تلقى بالقبول ايلمشلر ايسه ده شرع
شريف اعتبار ويا الغا جهتيله شهادت ودلالت ايتمديكى امور غير
مقيده در قالديكه مصالح مرسله ايله عمل يعنى انكله تعاطى وتناول
ايتمكى تأكيد ايدرادله شول روايت اولنان آثاردر اجله دركه اصحاب
كزين رضوان الله عليهم اجمعين حضراتى جناب شارعدن امر
ونظيرى سبقت ايتمامش نيجه امور ايله رأى وتعامل بيورديلر ازجمله
قرآن عظيم الشانى جمع يعنى مصحف شريفى تحريركبى وپيشرو

وقصاصدن ماعدا عاريت ومساقات وقرض وامثالى يعنى شبهه ايله
ثابته اولان عقودده لاجل الضروره ايكى رجل ياخود بر رجل ايله
ايكى عورتك شهادتلرينى قبول ايله توسيع ايلدى اما شبهه ايله مندفعه
اولان مسائلدن ستر واختفايه سزا وار اولان ثبوت زناده قبول
شاهدين ايله اكتفا ايمجوب بلكه كالميل فى المكحلة لدى المشاهده
فعل زنا عندلرنده تيقن ايتمش درت عدد رجل عدلك شهادتلرينه
اقتصار ايله تضييق وتصعب ايلدى حال آنكه اعظم كبائردن
معدود سفك دماء مادهٔ مكروههسى دخى شبهه ايله مندفعه اولان
عقودك اشدى ايكن ستر واخفاسى غير مقصود اولديغنه بناء ايكى
رجلك شهادتلريله اكتفا ايدوب فقط شهادتلرنده شبههٔ ضلال
يا شبههٔ نسيان تحقق دركار اولان شهادت نسايى عدم قبول ايله
فى الجمله تخصيص ايلدى وشرع شريف مطهر زوج ملاعنى يعنى
برئ الساحه اولان زوجه سنه زناعزو واسناد ايدن كمسنه يى لعنه
مقارن ايماندن ماعدا اقامت بينه يه محتاج ايمجوب نفسنى تكذيب
ايتمدكجه موجب اصلى اولان حد قذفى زوج ملاعنه ايجاب ايلدى
لكن سائر قذفات بويلهٔ خلافنه ملا بسدركه قذف بيكانه يى انساب
واقربادن منع خصوصنده وتهمت زنادن عيال وحريمى حفظ وحمايه
بابنده ارباب غيرت واصحاب حميتك اشد احتياجلرينه نظرا قذفه
تصدى ايدن بيكانه يى شرع شريف اتيان بينهٔ عادله يه محتاج
وعند العجز دفع عار ايچون اوزرينه حد قذفى ايجاب ايلدى بنابرين
اختلاف احوال مقتضيه سببيله احكام شرعيه ده غالبا صورت تباب
حصول اولان شو مباينته ابتنا بر له توسيع احكام سياسيه يى موجب
اولان اختلافات عصريه يه رعايت واعتنا ايتمك لايق وسزا وار
اولمشدر بو تقديرجه شو قوانين سياسيه ده واقع اولان مناسبات
مقرره قواعد شرعيه اعتبارينه دلالت ايلديكى اشياء معتبره دن عد

[illegible]

ایتمکی رأی یوررایسه سیاسة بودخی تنسیب کردهٔ فقهـاء عظامدر
اوچنجیسی مورد کریمهٔ ﴿ والذین یرمون المحصنات ثم لم یأتوا باربعة
شهداء فاجلدوهم ثمانین جلدة ﴾ الایة اولان حدقذ فکه اصحاب
غیرت وارباب حمیتک اکبر اغراضلری اولان صیانت ناموس ایچون
وضع وتعیین اولنمشـدر واذای قولیدن عبـارت اولان اطالهٔ زبان
هذیان اوزره دخی علی حسب رأی السلطـان لازم کلان تعزیردخی
شرع شریفده حدقذفه الحاق اولنمشدر (دردنجیسی) حفظ اموال
عباد ایچون تعیین بیوریلان حد سرقه که ﴿ السـارق والسـارقة
فاقطعوا ایدیهما ﴾ نظم جلیلی ایجابنجه کسبلرینه مجازات واقع اولمشدر
(بشنجیسی) وقایهٔ عقل وادراك ایچون جناب کبریا پناه ﴿ انما الخمر
والمیسر ۞ الی قوله تعالی ۞ فاجتنبوه ﴾ الایة نظم جلیلی فحواسنجه
تعـاطئ خمری نهی ایله تحریم ایتمش ایکن بعـد الحرمة اقـدام ایدنلر
حقنده حد شرعی مرعی اولمق اوزره امر وفرمان جنـاب سلطان
کشور رسالت صلی الله علیه وسلم صدور ایتمشـدر (التنجیسی)
ردع وتعزیر ایچون اوامر ونواهی یی محتویه وضـع وتأسیس اولنان
احکام سیـاسیه که بعضیسی مورد کریمهٔ آیات قرآنیه واکـثریسی
دخی مدلول سنت سنیه یا مجتهدات آثار صحابهٔ کزین علیهم رضوان
الملك المعین واقع اولمشدر الحـاصل جمیع احکام سیـاسیه برمستند
شرعی یه ابتنـا اولنمشدر انتهی فالدیکه بعض علمـاء اعلام ماهو
المذهبی بیان ایدوب دیدیکه برخصوصده عـدالت میانلرنده نایاب
برقومـه ظفریاب اولدیغمزده اولقومك اصلح واهوتی یعنی بالنسـبة
فجوری ینندن اقل اولانی قوممز بوراوزرینه شاهد نصب واقامت ایدرز
وبو معنایه تقلید قضـا وتفویض ولایات سـائره ده دخی رعایت اهم
والزمدر بنابرین اما ناتی اهـل وار بابنه اداء وتفویضنه طرف جناب
کبریا پناهدن مأمور بیوریلان سلاطین عظام ایدهم الله الملك العلام

حضراتی عصرلرنده عدول مفقود اولدقده بالضروره مصالح
عبادی تضییعدن وقایت وحقوق واحکامی بالکلیه تعطیلدن حمایت
ایچون اصلح موجودی بالتحری استخدام بیورملری اوزرلرینه
واجب اولور وبو بابده عقول سلیمه اصحابندن برکمسنه مخالفت ایدر
ظن ایتمم زیرا تکلیف شرعی امکان ایله مشروط وامره امتثال وسع
واقتداره منوطدرکه امام عراقی ذخیرة المالکیة نام کتابنده دیرایدیکه
شك وشبهه ایتمززکه عصرمزده موجوده اولان شهود وقضاة
وسائر امنا وولاة بالفرض والتقدیر عصرسابقی ادراك ایتمش اولسه‌لر
ابدی امردینده انلره میل واعتماد اولنمیوب مراتب ولایاته عروج
ووصوللری صورتیاب حصول اولمزایدی زیرا زمانمزده خیار قوم
اتخاذ اولنان کمسنه‌لر عصر اولك ادانیلریدر بنابرین عصراولده
بونلری شاهد وحاکم وامین ووالی قیلمق محض فسوقدر یعنی اولعصره
نظرا خدای متعال حضرتلرینك امرنی ترك برله آثم اولمقدر
وقتا که عموم فساده بناء شهود فسقه‌یی نصب وقبول جائز
اولدیسه تکثر فساد زمانه ابتناء احکام سیاسیه‌ده دخی توسع
جائزومسزا وار اولدی حتی عمربن عبدالعزیز جنابلری بیورمشدرکه
(ستحدث للناس اقضیة بقدر ما احدثوا من الفجور) یعنی ناس ایچون
فجوردن احداث ایلدکلری عصیانلری مقدارنجه عن قریب نیجه
قضا وحکملر حادث اولور الحاصل تغیر زمان باعث اختلاف احکام
اولمغله عصر اولده قبیح اولان اشیا محاسن ایامدن معدوده اولوب
عصرسابقده ضیق اولان احکام سیاسیه‌یه وسعت ویرلمشدر
(وجه خامس) احکام سیاسیه‌ده تجویز اولنان توسع مدار رخص
مشروعه اولان قواعد شرعیه‌یه اعتماد ایله اقتصاد اولنمشدر
مثلا اسباب تخفیفاتدن اولان عموم البلوی‌یه بناء شرع شریف
مرضعه اولان امرأة ایچون طفل رضیعندن ثوب ارضاعنه لاحقه

اولان نجاست معفو عنهاده وسعت احسان ایلدی یعنی مشاهده
ایتدکجه ادای صلوة ایتمکی جائز وواسع قیلدی کذلك طپراغی
نجاستله مخلوطه اولان شوارع وطرقده وسعت اعطا ایلدی یعنی
ایام مطرده مشی ومرور ایدن کمسنه لره اصابت ایدن طین مخلوطی
مادام اثر نجاست ظاهر اولمدقجه اول کمسنه لری غسل وتطهیر
وعدم غسل میاننده مخیر قیلدیکه ائمهٔ مجتهدیندن امام محمد رحمه الله
حضرتلرندن روایت اولندیغی اوزره طپراغی قذر ونجاسته آلوده
اولان بخارا شهرنده وجه محرر اوزره توسع ورخصتی ذکر وبیان
ایلمشدر وقروح وبواسیره مبتلا اولان اصحاب اعذاره دخی
درکار اولان کثرت نجاست وبلاده وسعت احسان ایلدی
کذلك شارع تعالی وقت اضطرارده وحال مضایقه ده صلوة خوف
وامثالی صلوتده ارکان وشروطك ترکنی تجویز ایلدی الحاصل
بوکونه اعضاء وسعت ومع الضرورة جواز ورخصت شرع شریفده
اکثردر حتی بو مواطن ضروریه یه رمز واشارت ایدوب امام شافعی
رحمه الله دیدیکه برشی که ضیق اولدی انجق اکا رخصت ایله متسع
اولدی کذلك دفع مفاسد خصوصنده اوزریمزه حال ضیق
اولدقده متسع قیلنور که اکا رخصت ویریلور (وجه سادس)
بر مقتضای ارادت بی علت حضرت آفریننده مبدأ خلق وایجاد
نوع بنی آدم زمان سعادت عنوان جناب ابو البشر آدم علی نبینا
وعلیه الصلوة والتحیه اولوب اول زمان حال ضیق اولمغله حکم
شریعة الوقت تعیینی اوزره ارقرنداش قزقرنداشنی تزوج ونکاح
وبوکا مماثل اشیاء کثیره متسع ومباح اولمشیدی وقتا که جناب رب
منان عبادینه وسعت احسان ایدوب حال متسع یعنی یوما فیوما نسل
شریف الاصل نشو ونما ایله ذریت متکثره اولدقده قرنداشلر میاننده
مباح اولان نکاح و یوم السبتده کسب وکار ویا کل شحوم لابل

ونیجه نیجه امور مباحه عصر بنی اسرائیلده کذلك شریعت پیغمبر
وقت اوزره ممنوع وحرام اولوب اوزرلرینه اللی وقت نماز فرض
اولمق و برکسنه گناه ایدرسه قبول توبه سی قتل نفسنه منوط و برمحلنه
نجاست اصابت ایدرسه ازاله سی اول محلی قطعه موقوف ومربوط
و بونلره مماثل نیجه اعمال شاقه ایله مکلف ومأمور اولمشلر ایدی
وقتاکه حلول آخر الزمان ایله قوام بدن انسانیه اولان عروق
واجساده ضعف ونحافت طاری وجدوهمته فتور وقلت عارض
وجاری اولدقده حضرت عالم السر علی الاطلاق برمقتضای
کرم واشفاق کافهٔ عبادینی مظهر لطف واحسان ایدوب ممنوع اولان
نکاح اخواتی کما کان حکم حرمتده ابقا برله ماعداسی اولان
شو محرماتی حلال قیلدی واللی وقت نمازی بش وقته تنزیل ایله
تخفیف وگناهلر ایچون توبه لر مقبول اولدی بوتقدیرجه نمایان اولدیکه
احکام وشرایع اختلاف زمان مقدار نجه وضع اولنمش اولوب بودخی
محضا جناب رب العبادك قوللرینه کمال لطفی وکافهٔ مخلوق حقنده
جاری برنوع معاملهٔ احسانی واقع اولمشدر کذلك اشکار اولدیکه
شو قرائن مقرره اصول قواعددن غیر خارج یعنی زیاده ونقصان
جهتیله شرع شریفه مخالفه بدعت دکلدر ایضاح شرحی
اصلاحده سیاسات شرعیه دن اولمق اوزره فقیه ابی بکر اعمش
رحمه الله جنابندن روایت اولندیکه اوزرینه سرقت ادعا اولنان
کسنه سرقه یی انکار ایلسه بوخصوصده سلطان المسلمین ایچون
اکبر رأیله عمل ایتمك لایق وسزاوار اولور چونکه وقوف حقیقی
ممکن اولمیان اموررده ظن غالب احتیاطا منزلهٔ یقینه تنزیل
اولنمشدرکه مثلا برشخص متهم سارق اولوب ومال مسروق نزدنده
موجود ایدوکی ظن غالب ایله مظنون ایسه کرکدرکه سلطان المسلمین
انکا عقاب وتعذیب ایده فتاوای خلاصه و بزازیه نك

باب السرقه سنده امام محمد محامد نصاب حضرتلرينك مبسوطندن
روايت اولنديكه سرقه ايله اتهام اولنان شخص دائما سارقلر ايله
انيس وهمقدم وشرب خمر ايتمز ايسه ده شارب الخمر اولان فاسقلر ايله
جليس وهمدم اولديغى حالده كوربنوب مواضع سوء وتهمتده
بولنمغله انكار سرقه يه ابتدار ايلسه دخى التفات اولنميوب همان
امام المسلمينك اكا عقاب وتعزير بيورملرى تجويز كرده مشايخ
عظامدر منقولدركه فقهاى كرامدن عصام بن يوسف جنابلرى
ملوك بلخدن حيان بن ابى جبلى حضرتلرينك مجلسلرينه داخل اولدقده
درعقب پيشگاه اميره برسارق آتيان واحضار اولنوب لدى الاستنطاق
انكار ايتمكله امير بلخ جنابلرى ايجاب شرعيسندن شيخ مشار اليه
سؤال ايلدكده اولدخى على المدعى عليه اليمين والبينة للمدعى يعنى مدعى ايچون
اقامت بينه لازم بعد العجز متهم منكر اوزرينه تحليف اولنمق متلازمدر
ديورد جواب باصواب ايتمش ايسه ده امير صاحب تدبير بو خصوصده
اكبر رأيله عمل ايتمكى ترجيح ايدوب اشكنجه اولنان الاتدن فلقه
ودكنك احضاريله امر وفرمان ايلدى سارق همان اون دكنك
ضرب وايجاع اولنمدن سرقه ايله اقرار ومال مسروقى احضار ايلدى
جناب عصام بو وضع حكمتشعاردن تعجب كنان سبحان الله
مارأيت ظلما اشبه بالعدل منه بيورديلر مجمع الفتاوى وبزازيه نك
كتاب الاكراهنده محيط سرخسيدن منقولدركه بعض اكابر مشايخ
سارقك مكرها صحت اقراريله حكم ايلدى حتى حسن بن زياد
حضرتلرينه سارق اقرار ايدنجيه دك ضرب اولنمق حلال اولورمى
ديو استفسار اولندقده مادامكه اتلرى دوكيلوب كوكارى ظاهر اولميه
ضرب وايلامى جائز اولور ديو حل اشكال بيورديلر كذلك سارقك
مكرها صحت اقرارى واقرار ايدنجيه دك ضرب وايلامك حل
وجوازيله بعض متأخرينك افتا بيوردقلرى دخى خزانة المفتين نام

كتابده مسطوردر ❊ مترجم فقیردیر که غفلت اولنمیه که سارقك مکرها
صحت اقراریله بعض المتأخرینك فتواری انجق تضمین مال
خصوصنده در اما قطع ید خصوصنده اقرار مکرهك عدم صحتی
متفق علیه جمهوردر وداعر مفسد اولان ارباب فسادك فتنه وفسادینی
عباد الله اوزرلرندن دفعیچون ضرب ایله تعزیر وحبس ایله تکدیرلری
انضمام رأی سلطانی ایله سیاسة تجویز اولنمشدر لکن بو خصوصلرده
شواهد اطواره وقرائن احواله نظر ورعایت ونهمتك قوت وضعفنه
اعتنا ودقت اهم والزمدر که سیاسة ظالمه یه رسیده اولمیه مثلا
سرقت ایله اتهام اولنان کمسنه مجهول الاحوال بر رجل مبهم ایسه
لاجل الاستکشاف بحسب الرأی فقط چندر وزحبس ایله اکتفا اولنه
اکرچه اسناد اولنان سرقت تهمت ایله معروف ومتهم ایسه
اقرار ایدنجه یاخود توبه وصلاحی ظاهر اولنجه زندانده مدت مدیده
مکث وابقا اولنه واکر اقدام ایلدیکی سرقه واتلاف اموال عباد
کندوسندن بالدفعات وقوعبولمش ایکن ینه انکارنده اصرار
ایدرسه فوت اولنجه حبسنه اهتمام اولنه که ملك زاهد یعنی عمر بن
عبد العزیز کثیر المحامد حضرتلرندن بو وجهله معامله بیوردقلری
روایت اولنمشدر انتهی جواهر الفتاوانك باب جنایاتنده مذکوردر که
ساعی بالفساد اولوب دائما بین الناس ایقاع شر وایقاظ فتنه عادت
مستمره سی اولان شخص لئیم اخذ وکرفت اولنوب پادشاه مرحمتپناهه
رفع واعلام اولندقده اکا نوجهله عقاب الیم ایتمك واجب اولوردیو
امام ناصحی که حقنده فقه شریف اکا وحی والهام اولندی دینلمشدر
خصوص مزبورده استجواب اولندقده بومقوله شر وفسادی دفعده
انجق شخص مفسدی قتل قناعت وبرمکله عباد الله اوزرندن
فتنه وفسادینی دفعیچون وجوبا شخص مزبوری قتل مشروعدر دیو
رد جواب ایلدی کتاب مزبورك مبحث مزارعه سی قبیلنده ذکر

اولندیکه زنبور وکلاب وامثالی حشرات موذیه نك جواز قتل
واهلاکلرندن دخی امام مشار الیهه سؤال اولندقده اذاسی دفعیچون
موذی اولان بنی آدمی قتل ایلمك واجب اولنجه حشرات موذیه یی
قتل واعدام اولی بالوجو بدردیو استصواب ایلدی * هدایه نك باب
السرقه سنده وسراجیه ومضمرات وسائر معتبراتده بیان اولندیغی
اوزره اولکسنه که معصوم الدم اولان بنی آدمی خنق یعنی بوغمقله
قتل نفس مادهٔ مکروهه سنی اعتیاد ایده ساعی بالفساد اولدیغیچون
اعتیادی سبیله بالاجماع سیاسةً قتل اولنور کذلك فساده مکب
ومنهمك اولوب بروجهله ممنوع اولمیان سارق دفعهٔ ثالثه ورابعه ده
ینه ارتکاب سرقه یه متجاسر اولسه شر ومضرتی دفعیچون پادشاه
عدالتپناه ایچون سیاسةً قتلی سزا وار اولور خزانة المفتین نام کتابك
مبحث حدودی آخرنده مذکور درکه سلطان المسلمین اولان پادشاه
مرحمتپناه حضرتلری خناق اولان شخص خباثتکاره واقف یاخود
شخص مزبور اقرار واعتراف یا ادوات الخناقین ونهب وغارت
ایلدیکی متاع یدنده بولندیغی حالده اخذ وگرفت اولندقده انی
قتل وصلب ایله امر وفرمان بیورملری روادر مجمع الفتاوانك حظر
واباحه سنده فتاوای نسفیدن منقوله مسئله وقنیه خلاصه
وبزازیه ده باب الکراهیه نك فصل ثانی سنده حکایت اولندیکه
امام سید ابو الشجاع اعونه نك یعنی اموال عبادی غصب وغارته
متجاسر اولان قطاع مسلمینك کفرلریله افتا ایدوب قاتللری نائل اجر
وثواب اولورلر دیو اباحت دملرینه حکم ایدر اولمشیدی پس فقهاء
حنفیه حضراتی مسئلهٔ سالفه ده بحث وکلام ایدوب دیدیلرکه
مشایخمز رحمه الله عندلرنده دخی اعونه نك جواز قتللری واباحت
دملری مقرر ایسه ده لکن کفرلریله فتواده عکس قضیه یه اعتبار
ایدوب یعنی تکفیر ایله افتا وحکم وقضایی اختیار ایلمدیلر ومشایخلرندن

مروی ومنقول اولان اشبو قول مقبولی ❊ انما جزاء الذین یحاربون الله
ورسوله ❊ الآیه نظم جلیلی ایله تأیید ایلدیلر ❊ مترجم فقیر دیرکه
فی الحقیقة اعونه نك قتل واعداملرینی تجویز کفرلرینه دلالت ایتمز
چونکه طائفهٔ مرقومه حقنده هرنقدر آیت جلیلهٔ سابقه انزالیله
دنیاده ذل جزاء سیاسیه ایله اعدام ومذموم وآخرتده عذاب الیم ایله
معذب وملوم اولان زمرهٔ محاربینده داخل اولمش ایسه‌لرده ینه کفره
ادخال اولنمدقلری ❊ الا الذین تابوا من قبل ان تقدروا ❊ الآیة
نظم جلیلنده واقع استثنادن ظاهر ونمایاندر قالدیکه شیخ السید
ابوشجاع جنابلرینك قولی دخی شو وجهله توفیق قابلدرکه
فی الحقیقة قطع طریق ذمیدن صادر اولدقده عقد ذمتی ناقص
اولمدیغی کبی مسلمدن واقع اولدقده صحت ایمانه مناقض دکلدر لکن
❊ سباب المؤمن فسق وقتاله کفر ❊ حدیث شریفی مستحل ایله
تأویل اولندیغی کبی شیخ مشار الیهك دخی طائفهٔ مزبوره حقنده
تکفیر ایله فتواسی حلال اعتقادیله بغیر حق سفك دمأ ونهب امواله
اصرار واعتیاد ایدن بعض طائفه حقنده اوله دیو توجیه اولنه انتهی
فتاوای عطا ابن حمزه دن منقول اولمق اوزره مجمع الفتاوی
وبزازیه نك باب السیرنده مذکوردرکه وقت فترتده اعونه وساعی
بالفساد اولان سعاة وظلمه نك جواز قتللرندن عطا بن حمزه
جنابلرینه سئوال اولندقده طائفهٔ مزبوره ساعی بالفساد اولدقلرینه
بناء قتل واعداملری مباحدر دیورد جواب ایتمکین صورت
استفسارده بعضیلر دیدیکه طائفهٔ مرقومه ایام فترتده مباشرت
ایلدکلری سعی بالفساد قضیهٔ ردیه سندن ایام عدالتده امتناع
وفراغت واختفاء کنج عزلت ایدرلر بو حالده قتللری نوجهله
تحلیل اولنور عطا ابن حمزه دخی ایکی وجهله جوابه تصدی ایدوب
دیدیکه طائفهٔ مزبوره نك هنکام اسایش وعدالتده امتناعلری

شایان اعتبار اولمیان امتناع ضروریدر زیرا معاینه ایتمش کبی
بیلورز که انلر بالفرض زمان فترتده رد وارجاع اولنسه لر ایدی منع
ونهی اولندقلری تهییج فتنه وفساده عودت ومراجعت ایدرلر ایدی
دیو بالدرایة رد جواب ایدوب بعده روایة دخی جواب مستطابه
اغاز ایدوب دیدیکه امام سید ابو شجاعه مسئلهٔ مرقومه دن سئوال
ایتدك جوابنده دیدیکه طائفهٔ مزبوره یی قتل ایلمك مباح وقاتلی
عند الله نائل اجر وثواب اولور دیو لاجل التأیید کلام امامی نقل
وروایت ایلدکده برسائل معرض اعتراضده دیدیکه میان اعونه ده
فضلادن ایکی کمسنه موجود درکه کتاب توحیدی قرائت وتقریر
وتلاوت ایدرلر وقتا که اول کمسنه لر خروج یعنی مباشرت رأی
وتدبیر ایله ظاهر اولدقلرنده امام ابو شجاعك بعض موثوق تلامیذی
اول کمسنه لری مدح وثنا ایتمش ایدی دیو ایراد ایلدکده عطا بن حمزه
دخی سائله خطاب ایدوب بلی اول کمسنه لر مسلمان اولسه لر فی الحقیقة
مدح وثنایه شایان اولورز ایدی دیو دفع اعتراض ایتدکده بعض
کمسنه بطریق الانکار یا عطا بو مقوله فضلادن کمسنه لرك اسلامنده
نه کیفیتله شبهه اولنور دیدکده جناب عطا اثبات مدعا ضمننده دیدیکه
اهل اسلامه نظر وشفقت وفرح وسرور لر یله مسرت شرائط کمال
اسلامدن معدود در حال انکه شرط مذکور اعونه حقنده نابود در
بوندن صکره بنه الزام سائل ایچون حضار مجلسه خطاب ایدوب
دیدیکه اکرچه بو خصوصك حقیقتنه وقوف اراده ایدرسه کز
استماع وجواب ویریکز که بر پادشاه عدالتپناه زیر حکمنده اولان
ناسه نداء ایتدرسه که بکا یوز بیك غروش اقتضا ایلدی چند روز
ظرفنده نقد وتسلیم خزینه ایدیکز دیو بو تکلیف سلطانیدن احوال
ناس نیجه اولور واول کمسنه لر نیجه اولورلر دیو استجواب ایلدکده
حضار مجلس دخی جوابنده کافهٔ ناس محزون واول ایکی کمسنه

مسرور اولورلر دیو خبر ویردیلر باقبال التحصیل اول پادشاه
مرحمتپناه امر وفرماتندن لطفا رجوع وانصراف برله نوائب
مطلوبه یی سزدن عفو واحسان ایلدم دیو اعلان ایلسه بوصورتده
ناس نیجه اولور و بوایکی کسنه نیجه اولورلر دیو کذلك استفسار
ایلدکده جمله ناس مسرور وفرحناك واول ایکی کسنه محزون وغمناك
اولورلر دیو رد جواب اولندقده جناب عطا ابن حمزه دخی یا ناسك
هم وحزنیله مسرور وفرح وسروریله محزون اولان اول ایکی ذات
بدطینت نوجهله کمال اسلامله متصف مسلم صلاح نهاد اولورلر دیو
اصحابنی الزام واسکات بیوردی بزازیه نك آخر جنایاتنده مذکوردرکه
نظام ملکك اختلالنه بادی وتهییج فتنه وفساده سبب عادی اولان
أعونه وسعاتك فسادینی دفع ایچون وقت فترتده جواز قتللریله
افتا اولنمشدر وفتوای قتللری وقت فترتله تقیید اولندیغی محضا
بونلر زمان فترتده عباد اللهه ضرر واذاء جهتیله اشد اولدقلرینه
بناء درحتی ﴿ الذین یحاربون الله ورسوله ویسعون فی الارض
فسادا ﴾ آیت جلیله سی حقلرنده نازل اولان طائفهٔ خائفه یه ملحق
اولمغله قبل التوبة اخذ اولندقلری حالده وقت فترت اولسون
اولمسون قتل واهلاکلری جائز اولور امام ماوردی رحمه اللهك
احکام سلطانی نام کتابنك اون دردنجی بابنده حکایت اولندیکه
ابن عباس رضی الله عنهما حضرتلرینه برکسنه کلوب یوز بیك درهم
عرض ایله جانب میریدن خراج وجبایت مثللو برمنصبی تقبل یعنی
عهدهٔ اداره سنه تفویض اولنمسنی رجامند اولدقده خلیفهٔ عالیجناب
مجرد عرض رشوته متجاسر اولدیغیچون اول کسنه یه یوز دکنك
اوروب بعده تأدیب ایچون حبس وصلب بیوردیلر شرح الزاهدینك
مبحث حدودنده فردوسیدن منقولدرکه اول شخص بدطینت که
کندی ذی رحم محرمنه وقاع وزنا ایده من اتی قتل ایله

وشرح السنه نام كتابده مذكوردركه بركمسنه محارمنی نكاح ووطی
ایلسه حقنده ائمه‌دن احمد واسحق رحمهما الله اول كمسنه قتل اولنوب
اموالی دخی اخذ ومصادره اولنوردیو حكم ایلدیلر ابن تمجید رحمه الله
﴿ ولا تنكحوا ما نكح اباؤكم ﴾ الایة نظم جلیلی تفسیرنده روایت
ایلدیكه بر رجل بی‌مذهب بباسنك زوجه سنی وطیء ونكاح ایلدیكی
جناب سید الابرار صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده
همان اول شخص بدمذهبی قتل واعدام واموال واشیاسنی مصادره
ایچون ابا برده رضی الله عنهی بعث وتسییر ایلدی ❁ شرح السرخسیده
امام موثوق الخطاب یعنی محمد محامد نصاب جنابلرندن روایت
اولندیكه بركمسنه محصن اولان دیكركمسنه یی زنا ایدر اولدیغی حالده
كوردكده درحال اكا صیحه وایقاظ ایلیه اگرچه فارغ اولور ایسه
فبها ونعم واگر متیقظ اولمز ایسه حال مباشرتنده زانیء مرقومی
قتل ایتمك اول كمسنه یه حلال اولور اشته بوكا قیاساً عباد اللهك
بغیر وجه اموالنی غصب وغارت ایدن اصحاب مكابره وقطاع طریق
وادنی قیمتی اولان برشیء ظلماً اخذ وجمیع كبائری مرتكب ومعلن
وظلم وتعدی عادت مستمره سی اولان عشار وباجدارلرك انضمام
رأی اولو الامر ایله قتل واعداملری استحلال اولنور لكن ظاهر
وراجح اولان اشبو مسائل مقرره مصلحت وقت اقتضاسنجه
تعزیر وسیاسته محمولدر ❁ نهایة ومعراج الدرایة نام كتابلرده ما یحدث
فی الطریق بابنده ذكر وبیان اولندیكه ضرر عامی دفع ایچون ضرر
خاص اختیار وتحمل اولنور مثلاً مشركین محاربه اثناسنده
بدلرنده بولنان اسرای مسلمین یا اطفال مؤمنین ایله تترس یعنی انلری
سپر اتخاذ ایلسه‌لر عامهٔ مسلمینه عائد ضررلرینی دفع ایچون اوزرلرینه
رمی سهام ایتمك جائز اولور رعایة الامر مستجدركه غزاة المسلمین
بوافعاللریله یعنی رمی سهام ایله اسرای مسلمین یا اطفال مؤمنینه

قصد نکال ایتمیه‌لر کذلك اموال ایتامده وصینك برمقدار یله مصالحه
اولمسی کبی وعلت آکله ده خوف هلاك درکار اولدقده اول عضوی
قطع ایتمك کبی ❊ غایة البیان وهدایه وفتاوای خانیه نك ما یحدث
فی الطریق مباحثنده مذکوردرکه ضرر خاصی اختیار ایله ضرر
عامی دفع واجبدر مترجم فقیر دیرکه مصالحهٔ وصی ومرض آکله ده
قطع عضو مسئله‌لری تقریر اولنان اصل اصیلك فروعاتندن اولمیوب
بلکه بو مسئله‌لرك مبناسی شول اصل معروف ومعتاددرکه من ابتلی
ببلیتین یختار اهونهما یعنی هرکسنه که ایکی بلیه‌یه مبتلی اولسه
قنغیسی اهون ایسه انی اختیار ایتمك اوزرینه واجب الاعتنادر مثلا
مال یتیم ذمتنه تعلق ایتمش اولان مدیون دین مرقومی انکار ایدوب
وصی دخی اثبات بینه دن عجزنی اظهار ولدی التحلیف مدیونك یمین
ایده جکی درکار وبو جهتله بالکلیه تلف مال یتیم بدیدار اولسه مال
مرقومك برمقداری اوزرینه صلح نظرا للیتیم اهون الضررین
اولمغله وصی ایچون ترجیحی واجب الاختیاردر کذلك حفظنا الله
تعالی علت آکله‌یه مبتلی اولان بیچاره‌نك هلاك وتلف نفسی حذاق
اطبای مسلمین اخبار یله تبین ایلدکده نفسنی تلفدن وقایت ایچون
عضو مصابی قطع اخف بلیتین اولمغله اختیاری لابددر

❊ بودخی بیلنمك گرکدرکه صیانة للعباد شر وفسادینی دفع ایچون داعر
مفسد اولان اهل فسادی ضرب وتأدیب ونفی وتغریب وعلی روایة
صحیحة اختلاط ناسدن منع ونهیله منزلنده حبس ومکث ایله تعذیب
وبالایجاب انضمام امر ولی الامر ایله سیاسةً قتل واعداملری مشروع
ایدوکی بو فصلده شرح وبیان اولنمش ایسه ده لکن خبر مجرد ایله
جائز وسزاوار اولمیوب بلکه ساعی بالفساد ایدوکی وجه شرعی اوزره
ثبوته محتاج ومنوط یاخود شواهد احوالك دلالتیله مشروط ایدوکی
معتبرات فقهیه ده مسطور ومبسوطدر واسلاف مشایخ عظام

الدعر بمعنی الفساد
والنباهی قاموس ☆

حضراتنك قلمزن افتا اولدقلری قیودات صور فتوالرندن دخی
مستبان در انتهی

الفصل الثانی فی احکام هذا الباب یعنی سیاست عادله مشتمله
اولدیغی فصولدن فصل ثانی قضاة ایچون احکام سیاسیه ایله
تعاطی وتناولك جواز وعدم جوازینه دائر مسائل بیاننده در
چونکه احکام سیاسیه طرق شرعیه دن اولدیغی ادله و براهین ایله
ثابت اولدیسه اجرای احکام شرعیه به مأمور قضاة وحکام
حضورلرینه لصوص واهل فتنه وشرار ارباب ظلم وتعدیدن اولمق
تهمتیله رفع واحضار اولنان مواددہ قضاة دخی احکام سیاسیه ایله
حکم وتعامل ایلمك یعنی اسباب قضادن معدود اولان اقرار یاخود
قیام بینه دن عاری مجرد کشف وتحری ایتمك ومدعی اولان شخص
تصدی ایلدیکی دعواسنده مبطل ایدوکی ظاهر اولدقده اکا ضرب
وتعزیر ایلمك یاخود سوء احوالنه دلالت ایدن اموری تجسس وتفحص
ایتمك کبی الحاصل بو مقوله احکام سیاسیه ایله عمل ایلمك قضاة ایچون
لایق وسزاوار میدر دیو سؤالك جواب باصوابی امام العلامة
شمس الدین محمد بن قیم الجوزی الحنبلی رحمه الله جنابلرینك
بر وجه آتی بسط وبیان ایلدیکی شول اصل اصیل معول علیه دن
نمایاندر که جمیع ولایاتك تعمیم وتخصیصی یعنی طرف سلطنت سنیه دن
تفویض ولایات اولنان ذواتك استفاده ایلدکلری عموم وخصوص
انجق عرف معتاردن استنباط والفاظ واحوالدن تلقی والتقاط
اولنمشدر که شرع شریفده مبین بونك ایچون برحد معین
یوقدر چونکه بعض ازمنه وامکنه ده امیر حربك ولایتنده مندرج
اولان تدبیر حرب ولایت قضاده داخل اولور وبعض زمانده
امر بالعکس اولور که ولایت قضاده امور حربیه مداخله وتعرض
مندرج اولماز الحاصل ولایاتده معتبر اولان عموم وخصوص هر بر

اقطار و بلاد ده جاری اولان عرف واصطلاحدن تلقی اولنمشدر
اما نصوص مذهب حنفیه صراحةً دلالت ایدر که قضاة ایچون
بالایجاب احکام سیاسیه ایله تعاطی وتعامل جائزدر لکن ائمهٔ مالکیه دن
امام عراقی وشافعیه دن امام ماوردی رحمهما الله حضراتنه
منسوب اولان ذخیرة المالکیه واحکام السلطانیه نام کتابلرده مسطور
کلاملرینک مفاد ومقتضاسی قاضی ایچون احکام سیاسیه ده مدخل
یوقدر بلکه امر سیاستده تکلم دخی قاضی یه لایق وسزاوار دکلدر دیو
ذکر اختلاف اولنوب ومذهبلرینی تأیید ایچون نظر والی ایله نظر
قضاة میانلرینی فارقه وجوه عشره بسط وتمهید ایلمدیلر وبردخی
بواختلافلرینی ایضاح واعلان ایچون مشار الیهمانک کلاملرینی ذکر
واتیان ایدوب بعده علی سبیل الاختصار نصوص حنفیه یی دخی تقریر
وبیان ایدرز وجوه عشره دن وجه اول شدید الشکیمهٔ اولان والی
جرایم ایچون سزاوار اولان اظهار قوت ومهابتکه حکام الشرع اولان
قضاة ایچون استعمالی غیر جائز ونارودادر وجه ثانی والی مظالم ایچون
قدرت واختیارده وسعت یعنی اراده ایلدکلری کلامی تکلمه اقتدار
جهتیله فسحت واردر که قضاة ایچون غیر متعذر وجه ثالث ثبوت
حقوقه مؤدی اولان امارات داله وشواهد احوال ظاهره یه والی مظالم
اعتبار بر له اشیاء مستوره یی آشکار ایتمک ایچون اتهام اولنان کسنه یی
ارهاب واخافه ایدر که قضاة ایچون غیر جائزدر وجه رابع
برکسنه نک ظلم وتعدیسی نمایان اولوب والی مظالم اکا مطلع وواقف
اولدقده درحال تأدیبه ابتدار ایدر که بو دخی مسلک قضانک خلافنه
ملابسدر وجه خامس تردد خصومتده یعنی خصمینک تصدی
ایلدکلری دعوی ودفعده والی مظالمه شبهه عارض اولسه حقیقتنه
وقوف واطلاع ایچون تأخیر وتأنی ایدر که احد الخصمین حکم
طلب ایلدکده قضاة تأخیرینه مقتدر دکلدردر وجه سادس خصما

تزویره سلوك برله منازعه‌لری واهیه اولدقده بالارضا بینلری اصلاح
اولنمق اوزره واسطهٔ امنایه رد واحاله ایلمك والی مظالم ایچون
تجویز اولنمشدر حال آنکه خصمین طلبکار صلح اولمدقجه لاجل
الاصلاح آخر کسنه یی توسیط ایلمك قضاة ایچون غیر جائزدر
وجه سابع بین الخصمین امارهٔ تجاحد یعنی هر بری آخرك حقنی
عن علم انکار ایلدیکی اشکار اولسه احد همانك ذمت اخرده مطلوبی
قالیوب برابر اولمق وانکاردن امتناع وفراغت برله یکدیکره انقیاد
ومطاوعت ایتمك اوزره التزام ایلدکلری نزاعه بینلری فسخ وتفریق
اولنوب اکرچه کفیل اخذی مشروع اولان مواددن ایسه کفیللری
النمق اوزره اذن ورخصت ویرمکه والی مظالم مقتدردرکه بودخی
مسلك قضانك خلافنه در وجه ثامن والی مظالم مستور الاحوال
اولان شهودك شهادتلرینی قبول ایدرکه قضاة ادنی التزکیه حکمه
مأمورلردر وجه تاسع والی مظالمه شبهه طاری اولسه شهادتلرنده
کاذب اولمدقلرینه شهوده یمین ویررکه قضاة تحلیف شهود ایله
عمل ایتمزلر وجه عاشر والی مظالمه برقضیه عرض اولندقده هنوز
سبقت دعوی تحقق ایتمدن یعنی ابتدا حضورینه شهودی جلب
وقضیه‌یه متعلقه معلوماتلرندن استفسار ایدرکه قضاة مدعی اولان کسنه
تصحیح دعوی برله احضارینی اراده ایتمدکجه ایان اولنسان بینه یی
استماع وقبول ایتمزلر وبوکونه بینه ایله حکم دخی ایتمزلر مکرکه مدعی
استماعنی استدعا ایتمش اوله قالدیکه نصوص مذهب حنفیه اشبو
تفصیل سابقك خلافنه اوله‌رق قضاة ایچون دخی بالایجاب شو امور
سیاسیه‌نك اکثریله عمل وتناول ایلمك جائز اولدیغنی اقتضا وافاده
ایتمشدرکه فقهاء عظام علیهم رحمة الملك العلام حضراتی قاضی‌یه
شایان اولان مشوار حسنه واطوار مستحسنه‌یی بیان معرضنده دیدیلرکه
قاضی دائما مجاهده برله نفسنی اخذ وحفظ وحراست ایدوب اکتساب

سعی وغیرت ایدر و بالایجاب ترغیب وترهیب ایله احوال ناسی خیر
اصلاح ایدر وحق وصواب اولان برشیئی کتم واخفا ایتیوب
عباد اللهه بیان واعلان ایدر الحاصل من غیر غضب رفق وملایمتله
کافهٔ ناسه معامله ایدر حتی محیط نام کتابده مذکور درکه مجلس
مرافعه ده احد الخصمین قاضی یه سلام ویرسه حرمت مجلسی
ابقا ایچون برروایتده قاضی ایچون ردسلام ایتامك جائز وواسع کوریلدر
اشته بوقول منقول قاضی ایچون اظهار قوت واستحصال مهابت
خصوصنده برنص صریح مقبولدر اما قرائن احوال ایله حکم قاضی
یعنی ذکر وبیانی موجب تطویل اولور وجوه کثیره ده شواهد احوال
ظاهره وامارات دالهٔ باهره بلکه بالضرورة فراستله قاضی عمل ایتمك
جائز وسزاوار ایدوکی تعامل ائمهٔ متقدمین ایله ثابتدرکه معین
الحکام نام کتابك اللی برنجی بابنده بشقه جه بسط وبیان اولنمشدر
وظلمی ظاهر اولان کمسنه یی تأدیب ایله مقابله دخی مقتضای مذهب
حنفیه در ❋ مترجم فقیر دیرکه برشخص برکمسنه یه جبرا مالنی اخذ ایله
ظلم ایتمش اولسه اول ظالمك بغیر حق غصب ایلدیکی شیئك عینی
یاخود مثلی استرداد ایله انتقامی واجبدر بوندن زیاده ایله تعرض حلال
دکلدر حتی بعض معتبراتده نظر رسیده اولمشدرکه ظالمه ظلم اولنمز
انجق (ان السفیه اذالم ینه مأمور) یعنی سفهای سفلهٔ مألوف اولدقلری
سفاهتدن منع اولنمزجه همان سفاهتله مأمور بندن عد اولنورلر
مثلی اوزره مثلیله انلره انتقام ایتمك ماهو المذهبدر انتهی حتی بعض
فقهادیدیکه مدعی اولان کمسنه دعواسنده مبطل ایدوکی قاضی عندنده
آشکار اولسه تعزیرك ادنی مرتبه سی اولان برکون حبسله اول کمسنه یی
تأدیب ایدرکه شدید الخصومة اولان ارباب تزویره عبرت اولوب
انزجارلرینه باعث اوله ومحیط نام کتابده مذکوردرکه تجارته
مأذون اولان صبی حقوق عباد ده مماطله یعنی ویره سی اشترا ایلدیکی

امتعه ده وعـده دینی بحکدرمك ایچون قاضی علی وجـه التأدیب
صبی مزبوری حبس ایدر زیرا صبی هرنقـدر زواجر وعقـوبات ایله
موأخذه اولنمز ایسه ده افعـال ذمیمه سندن منزجر اولمق ایچون
تأدیب وتعزیر اولنور کذلك مجلس قضاده خصمین بری بریله مشاتمه یه
مباشرت واحدهما آخره اذا بر ایله مغایر طور ادب معامله یه مبادرت
ایلمه‌لر حرمت مجلسی ابقـا ایچون قاضی آنلره حبسـله مقابله ایدر
کذلك قاضی برمسئله ده اشکال ایلسه حکمه اقدامی بالاتفاق حلال
اولمیوب استقصا وتحری یاخود اهل علم ایله استشاره ایچون قاضی
تأنی وتوقف ایلمك بودخی مقتضـای مذهب ایدوکی معین الحکامك
فصل رابعنده مسطوردر کذلك خصما میاننده جداول قیل وقال
ممتد وتهیج خصومت مشتد اولوب وآدیٔ اصـلاحه تخطی متسد
اولدقده استحسان کردهٔ بعض ائمه اوزره ایادی خصماده بولنان اوراق
وسجلاتی تحریق وافنا ایلمك تقارب امر صلاحلرینه مدار اوله جغی
قاضی امید وار اولدقـده اوراق مزبوره یی احراق بالنار ایله مجددا
عقد خصومت اوزره امر واجبـار قاضیچون سزاوار ایدوکی دخی
محل مرقومده مذکوردر کذلك میـان خصمـاده وقوعیافته اولان
منازعه یه صلحله فیصل ویرلمك اوزره واسطهٔ امنایه رد وارجاع دخی
مقتضای مذهب حنفیه در چونکه معین الحکامده مسطوردرکه
خصما اهل فضل یعنی اصحاب مزیت یاخود بینلرنده برنوع قرابت
اولوب تنفیذ حکم ایله مادهٔ نزاع بیوبوب داهیه ودشوار اولمسندن
قاضی خوف وتحاشی ایدرسه امضاء حکمه رخصت کوسترمیوب همان
بینلرنده تردد وتحیرینی اعـابرله فقط صلح اولمق اوزره امر وتنبیه ایله
اکتفا ایدر حتی علماء صدر اولدن بعض قضاة عدل همجواری اولان
ایکی صالح کسـنه لری حضورینه جلب ودعوت ایدوب دیدیکـه
رازیکزی نفسکزاوزرینه کتم واخفـا ایدیکزبنی دخی ضمـیریکزه

مطلع ایمکز دیو پند ونصیحتـه استعجال برله مبـا نلرنده اشتعال
یافته اولان نائرهٔ خصومتی اطفـایه بذل همت ایلدیکی منقولدراشته
لاجل الاستشهاد ذکر اولنان شومساٸلك هر برنده اصلاح ذات البین
ایچون مدبران عاقبت اندیش اولان ذواتی توسیط ایلمك لازم ایدوکی
نمایاندر وحضرت فاروق رضی الله عنه ولاة کراملرینه (ردّدوا
القضاء بین ذوی الارحام حتی یصطلحوا) یعنی میان ذوی الارحامده
وقوعیافته اولان قیـل وقالی کندیلری ترك ایله توافق ایدنجیـه دك
بینلرنده حکم وقضایی تأخیر ایدیکز دیو امر واعلام بیوردی زیرا
حکامك فصل وحسمی خصما میانده حقد وکین ایراث ایدر واقعات
حسامیه نام کتابده دخی مذکوردرکه اخوان یاخود بنوا اعمام اظهـار
خصومته ابتدار ایدرلرسـه بینلرنده اولان خـلاف مبدل ائتلاف
اولنجیه دك قـاضی امضاء حکمه تعجیل واقدام ایتموب اقل مایمکن
مدافعـه‌لری خصوصنه تقیـد واهتمام ایتمك لایق وسزا واراولور
چونکه حکم وقضاهرنقـدربحق صادر ایسـه ده ینه صدهزار
سبب تهییج عـداوت ایدوکی بدیداردر قالدیکـه قضاة شهـادت
مستورینی قبول واستماعلری یعنی قاضی عندنده عدالتله معروف کمسنه
اولمیوب بلکه تعدیل وتعریف ایدرکسنه دخی بینلرنده نایاب برطائفه‌یه
ظفریاب اولوب بری برلری اوزرینه شهـادت ایتـدکلرنده بومثللو
مواضع ضرورتده اموالی تهدیردن حمـایت وحقوقی تضییعدن
صیانت ضمننده بومقوله مستور الاحوال اولان کسانك شهـادتلرینی
قبول قضاة ایچون دخی تجویز اولنـد یغی معیـن الحکامك بکرمی
ایکنجی بابکه فی القضا بشهـادة غیر العـدول للضرورة مباحثنده
مسطوردر کذلك قاضی یه شهود دن شك وشبهه عارض اولدقده
تحلیفه قادر اولورکه معدما تختگاه ملوك اندلس اولان قرطبـه نام
شهر عظیمده قاضی القضاة اولان ابن شبرمه رحمه الله تعالی عصرنده

وقوعبافته اولان بر تركه ده اثبات ديون ايچون اقامت اولنان شهودى
تحليف ايلدى و بعض علماء ثقاتدن روايت اولنديكه فساد زمانه
نظرا استحلاف شهودى رأى ايدرم ديرايدى حتى تتارخانيه ده
مضمرات وتهذيب نام كتابلردن منقولدركه زمانمزده فسق وفسادك
غلبه واشتهارى سببله تزكيهٔ شهود متعذر اولديغنه بناء ائمهٔ
مجتهديندن ابن ابى ليلى اختيارى اوزره قضاة عساكر حضراتى
تحليف شهودى ترجيح ايلديلر لكن خزانة الفتاوانك كتاب الدعواسنده
تحليف شهود عند الشافعيه جائز ايسه ده ائمهٔ حنفيه عندلرنده
غير جائزدر ديو ذكر اختلاف اولندى مجمع الفتاوانك مبحث قضاسنده
بعض علمادن نقل اولنمشدركه عند اداء الشهادة تلفظى شرط اولان
اشهد لفظيله حلف شهود حصول پذير اولمغله بتكرار تحليف اولنمز
ديو قطع مقال ايدوب لكن بعض آخر دخى مسئله ده ترديد ايدوب
اكر شاهد تلفظ ايلديكى لفظ اشهد ايله انعقاد يمينه عارف شاهد
عربى ايسه تحليفه عدم احتياج پديدار واكر معانىٔ عربيه يه غير
واقف شاهد عربى دكل ايسه تحليفه ابتدار اولنور ديرايدى * مترجم فقير
ديركه خلاصه و بزازيه وسائر كتب معتبرانده مسطور اولان لايمين
على الشاهد مسئله سى وفقهجه شهوده شهادتلرنده كاذب اولدقلرينه
تكليف يمين ايلك قضاة ايچون غير جائز ونامناسب ايدوكى عصرنده
شيخ الاسلام ومفتى الانام مولانا عبد الله افندى حضرتلرينه منسوب
اولان بهجة الفتاوانك كتاب الشهاده سنده مسطور اولديغى اوزره
شاهد شهادتنده كاذب اولديغنه قاضى يمين تكليف ايدوب شاهد
دخى يمينندن نكول ايلسه شهادتنه خلل كلمز ديو قلمزن افتا اولدقلرى
مسئله دن نمايان در چونكه تكليف يمين بر فائده يى مفيد دكلدركه
بالفرض عرض يمين اولنان شاهد نكول ايتدكده قاضى مجرد نكول ايله
شهادتى رد وعدم قبوله غير مقتدر در بنابرين شيخ الاسلام مولانا

مرحوم علی افندی جنابلری سالف الذکر تهذیب نام کتابدن منقول
قول ضعیفه اعتنا وفی زماننا فقدان شهود عدوله ابتنا ایله قاضی
شهوده بروجه مشروح یمین ویرمکه قادر اولوردیو وضع یراعهٔ امضا
بیوردقلری فتوا بحکم البشریه سهو وغفلته محمول والان بین الحکام
غیر معمولدر زیرا شهودی تحلیف قول ضعیف اولدیغندن بشقه
برامر منسوخ باطل اولوب بومقوله امر منسوخی استعمال حرام ایله
اشتغال ایدوکنی مشاهیر فضلادن امام کردری رحمه الله حضرتلری
مناقبنده بسط وتحقیق ایتمشدر بوتقدیرجه قاضی یه لایق وسزاوار
اولدرکه شهود هرنقدر بین الناس صلاح ایله معروف وعدالتله
موصوف ایسه لرده تزکیه ایله مأمور اولدقلرینه بناء خصوص مزبورده
احوالندن همان ناسه سؤال ایله تعدیل وتزکیه ایده لر اکرچه شاهد
مجهول الاحوال بر رجل مبهم یاخود کذب وخلاف ایله متهم اولوب
شبهه ایراث ایدرسه فقط شهادت ایلدیکی ماده ده صدق وعدالتی
تبین ایدنجه دك خفی وجلی تزکیه سی خصوصنه بذل همت ایدوب
عدالتی بدیدار اولدقده معین الحکامده مذکوره اولان ویحکم
بشهادة الامثل فالامثل من الفساق وهو الصواب مسئله سی مفادنجه
امضای حکمه ابتدار ایده لر زیرا معتبرات کتب فقهیه ده مسطور
اولدیغی اوزره کافهٔ شرایط عدالتی جامع شاهد عدل حقا که
زماننزده ثالث عنقا وکیاء غیر معروف در انتهی کذلك قاضی یه شك
وشبهه ایراث ایدن مواطن ومحالده استکشاف حال ایچون قبل الترافع
شهودی حضور شرعه جلب واستحضار بر له شهادت ایده جکلری
خصوصدن استنطاق واستخبار ایلك وموضع ارتیابده شهود نسادن
ماعدا شهودی بر بردن تفریق ایتمك دخی عند الحنفیه قاضی ایچون
جائز وسزاوار ایدوکی معین الحکامده مذکوردر

الفصل الثالث فی الفرق بین نظر القاضی ونظر والی الجرایم یعنی

عزو اولنان تهمت زنا اكتساب قوت ايدر كذلك سرقه ايله متهم اولان
كمسنه ده مع قوة البدن قطع يد مثللو آثار ضرب موجود ياخود سيماء
اهل صلاح معلوم اولان زمرهٔ اشراردن معدود ايسه اسناد اولنان
سرقت كسب قوت ايتمكله والى جرايم اولان امير صاحب تدبير دخى
تشديد عقوبته اعتنا ايدر واكر اول كمسنه تلوث زنا ايله مشهور
واعضاسنده امارات مذكوره مشهوده ومنظوره دكل ايسه والى همان
ادنا مرتبهٔ سياست اولان مجرد تهديد ايله اكتفا ايدركه قضاة
ايچون بو مقوله قرائن وامارات ايله حكم ايلمك غير جائزدر (اوچنجى
وجه والى جرايم اخذ وكرفت اولنان متهمه عزو واسناد اولنان
تهمتى تحقيق ايلمك واستكشاف حال ايله قطع شبهه ايتمك ايچون
احتياطا بحسب الرأى براى مقدارى حبسى خصوصنه استعجال ايدركه
قضاة بلا ايجاب شرعى حبسه القا ايله اشتغال ايتمزلر (دردنجى وجه
والى جرايم قوت تهمته نظرا شخص متهمى مادهٔ تهمتده راست كو
اولمق ايچون مرتبهٔ حدوده غير واصل ضرب تعزير ايله اجبار ايدر
قالديكه متهم اولان شخص اثناى ضربده اقرار ايدرسه نظر اولنور
اكر اقرار ايلمك بلكه حالنى طوغرى سويلمك ايچون ضرب تازيانهٔ
انكاله ابتلاسى هنكامنده اقرار ايلديسه اقرارى شايان اعتبار
اولمامغله والى تازيانه تعذيبدن كف يد ايدوب بتكرار اقرارينى استدعا ايدر
اكر اعادهٔ اقرار ايدرسه فبها واكرچه اقرار اوله مخالف كلامه ابتدار
ايدرسه والى جرايم اقرار ثانيله متهمى مؤاخذه ايدر ومع الكراهة
اقرار اول ايله معامله سى دخى تجويز اولنمشدركه بو دخى قضاة ايچون
غير لايقدر (بشنجى وجه حدود شرعيه ايله منزجر اولميوب بلكه
جرم وجنايت كندوسندن تكرر ايتمش اولان داعر مفسدلرك فتنه
وفساديني عباد الله اوزرلرندن دفع ايچون بيت المالدن انفاق واكسابله
قوت اولنجيه دك حبس زندان ايله مأنوس ايتمك والى جرايم ايچون

تجويز اولنمش ايسه ده قضاة ايچون غير جائز در (التنجى وجه والى
جرايم احوال متهمى كركى كبى بيلمك ايچون متهمى تحليف ايلمك بلكه
زياده كشف واطلاع ايچون ايمان بيعة السلطان كبى طلاق وعتاق
ونذر صدقات مثللو ايمان غلاظ تكليف ايدر كه قاضى بغير حق بر كمسنه يى
استحلاف ايلمز ولدى الايجاب انجق بيمين بالله ايله اكتفا ايدر
(يدنجى وجه والى جرايم كنهكار اولان كمسنه يى بطريق التذليل مؤاخذه
ايله توبه سنى طلبكار اولور يعنى ارتكاب ايلديكى كناهدن بالطوع
تبرى ذمت واظهار ندامت ايدنجيه دك مجرمه ايصال مضرت
ايده جكنى اشعار وموجب قتل اولميان مواد ده مجرد ترهيب ايچون
وعيد قتل ايله اخافه وانذار وبالاقتضا قتلدن ماعدا تأديبات سائره ايله
وعيدينى اجرا وايقاعه ابتدار والى ايچون جائز وار اولور كه قضاة
بو مقوله اجباره عديم الاقتدار در (سكزنجى وجه قضاة ايچون
شهادتلرينى قبول جائز اولميان سبكمغزان يعنى قليل التميز اولان مبتذل
بعض كسانك عددى تكثر ايلدكده والى جرايم شهادتلرينى استماع
وقبول ايلمك تجويز اولنمشدر (طقوزنجى وجه ايكى كمسنه ميانده
وقوعيافته اولان مجادله ومضاربه هر نقدر غرامت ماليه وحدود
شرعيه يى موجب دكل ايسه ده مجرد سوء معامله لرينه تأديبات
لايقه ايله مقابله ايتمك ايچون بحكم الولاية والى جرايمك صرف افكارينى
متوجه در اكرچه اول كمسنه لرده اثر ضرب نابود ايسه همان
مسابقت ايده نك دعواسنى والى مظالم تقديم ايدر واكر احدهما اثر
ضرب ايله متأثر ايسه بعض علما عندنده انك دعواسنى استماع تقديم
اولنور لكن اكثر علماء فحول مطلقا تقدم ايده نك كلامى تقديم اولنور
ديديلر انجق بر فحواى البادى اظلم غوغا ومواثبه يه ابتدا ايدن
شخص دنى بادى اولديغيچون جرم وعصيانى استعظام وتأديبى
استحكام اولنور قالديكه جرم وجنايت وشواهد احوالدن معدود

سماء وهيئت جهتيله اختلافلرينه نظرا ترتيب اولنه جق تأديباتلرى
دخى بحسب الانواع والمقادير مختلفه در ووالى جرايم ايچون سفهاى
سفله يى جرايم مألوفه وافعال شنيعه لريله بين الناس تشهير ايله تذليل
وبوجهتله منع وزجرده مصلحت رأى ايدرسه اولوجهله تنكيلى
دخى قرين جواز وروادر الحاصل طائفهٔ قضاة الزام احكام
شرعيه ايله سرافراز وزمرهٔ ولاة اجراى امورسياسيه ايله كسب امتياز
ايتمش اولدقلرينه بناء قبل الثبوت يعنى مجرد جرايم ايله اتهام وقوعنده
امراء ايچون تعامل ايلمك رخصت يافتهٔ جواز اولان شو وجوه تسعهٔ
سالفه ايله ميان طائفتين ده فرق وتميز صورتنماى ظهور اولمشدر
لكن جرايم وجنايات اقرار متهم يا بينهٔ عادله ايله برنهج شرعى بعد
الثبوت قضاة وولاة اقامت حدودده بالاتفاق متساويةالاقدامدر
يعنى اجراسى خصوصنده هر برى اخره معادل ايدوكى متفق عليه
جمهوردر ديو بووجهله امامين مشار اليهمانك كلاملرى رسيدهٔ ختام
اولمشدر قالديكه فقهاى حنفيه دن شيخ علاء الدين الطرابلسى
المرحوم معين الحكامده ما به الفرق عد اولنان وجوه سالفهٔ البيانك
اكثريسيله قضاة دخى تعامل ايتمك جائز ايدوكنى تحقيق وتدقيق
ونصوص اهل مذهب ايله توثيق ايدوب ديديكه ازجمله والى جرايم
اعوان امارتندن تفتيش تهمته مأمور كسنه نك كلامنى قبول ايتديكى كبى
قاضى دخى اعتماده شايان بى غرض كسنه يى كاشف اتخاذ يعنى صوابديد
عقلا اوزره شرايط حزم واحتياطه رعايت ايچون موثوق كسنه يى
برمقدار معاش تعيين ايله بالارضا نامزد خدمت تجسس شهود ايدوب
اخبار ايلديكى كلامى استماع وقبول ايلمك استحسان كردهٔ ائمهٔ
حنفيه در كه بعض علماء حنفيه ديديكه قاضى ايچون لايق وسزاوار
اولدركه امانتله معروف واستقامت وعدالتله موصوف متدين
كسنه لرى سرايرامورينه مطلع وواقف قلوب انلر ايله استشاره برله

مبتلا اولدیغی مسلك قضاده رأی بلریله استعانه الحاصل آثار ارشادلرینه اقتفا ایله قضیهٔ مشکله نك کنهنه اطلاع و وقوف حقیقتنه اکتساب قدرت واقتوا ایده حتی قاضی عندنده رشد وسدادی ظاهر وعدل واستقامتی باهر اولان برکسنه نك قولنه اعتماد ایله یاخود اجمال احوالنی سرا تجسس بر له شهودی جرح ایلمك قاضیچون عندالائمه تجویز اولنمشدر اشته بو وجهله قاضینك خبر واحد عدلی قبول واستماعی والینك اعوان امارت حقنده درکار اولان اعتمادینه معادلدر هکذا والی جرایمك شواهد احواله رعایتی مثللو قاضی ایچون دخی دعوای قتلده امارانه مراعات ایتمك جائزواردر که بومسئله یی بن باب الحکم بالقرائن یعنی قرائن احوال ایله قاضینك احکامی مبحثنده ذکر وبیان ایلدم کذلك قاضی حقیقت تهمتی کرکی کبی بیلمك یاقطع شبهه ایتمك ایچون احتیاطا حبس متهمی استعجال خصوصنده بعض فقهادیدیکه ولی قتیل اولملق اوزره برکسنه دیکر کسنه یی اسناد تهمت قتل ایله حضور قاضی یه احضار ایلسه اول کسنه اولا بر وجه استدعا ولی الدم اولدیغنی اثباته محتاج اولور اکر اثبات ایدرسه بعده قاضی دخی ادعا ایلدیکی مادهٔ قتلده بینه سندن سؤال ایدر اکرچه مدعی اثبات مدعا خصوصنده برایکی کون استمهال ایدرسه قاضی دخی مساعده بر له مدعی علیهی حبس ایله اشتغال ایدرکه جناب رسالتپناه علیه اکمل صلاة الاله حضرتلری تهمت قتله متهم اولان کسنه یی بر کون بر کیجه حبس بیوردقلری روایت اولنمشدر واکر مدعی اثبات بینه دن اظهار عجز ایدرسه مدعی علیهه نظر اولنور اکر فی الحقیقه بین الناس ازهاق خون ناحق ایله معروف ومتهم ایسه بحسب الرأی مدت مدیده مکث زندان ایله تعذیبنه اهتمام واکر احوالی مبهم بر رجل غیر معلم ایسه فقط ایکی اوچ کون احتیاطا حبسی التزام اولنور قالدیکه بومدت احتیاطده طالب قصاص اولان ولی الدم برسبب قوی یه دخی تشبث

ایدرسه بو حکم احتیاط ساقط اولوب بتکرار قاضینك رأی واجتهادی
مقدارنجه حبسی خصوصنده امتداد واجب اولور کذلك والی جرایم
ایچون رخصت یافته جواز اولان قوت تهمته نظرا شخص متهمی
ضرب تعزیر ایله تأدیب قاضی ایچون دخی جائز وار ایدوکی فصل آتی
الذکرده مفصلا بیان اولنور انجق قاضی لاجل التأدیب رأیکه
مفوض اولان ضرب تعزیری اوصاف شرع شریفده مبین اولان
ضرب حدوددن اخراج برله عقوبات شرعیه یه مغایر تعذیب
وعقاب ایله متهمی ازعاج ایتمزکه اواخر فصل اولده ضرب تعزیره
متدائر بعض نوادرك ذکری مرور ایلمشدر کذلك جرایم وجنایات
کندوسندن کرارا سبقت ایتمش وزواجر وحدود ایله مألوف اولدیغی
خباثتدن تفریغ ذمته همت ایتمامش اولان شخص فاسد حقنده والی
جرایم ایچون تجویز اولنان استدامهٔ حبس ایله معامله قاضی ایچون
دخی جائزدر که فتاوای خلاصه صاحبی رحمه الله کتاب القضاسنده
باب من یحبس مباحثنده دیدیکه داعر ومفسد اولان کمسنه لرك توبه
وصلاحلری ظاهر اولنجه دك حبسلری خصوصنه اهتمام اولنور
وهم استیصال منافع عباد واکتساب آسایش بلاد قضیه سی دخی
انجق داعر ومفسد اولان اهل فتنه واشرار اوزرلرینه اظهار خشونت
وتشدید ومنع وزجر مثللو احکام ایله حکامك مؤاخذه وتهدیدلرینه
مقصور ایدوکی غیر مستور در چونکه دینلمشدر که شول کمسنه که
بذل مقدور ایله ناسی اشتغال حرامدن منع وتحویل ایتمیه اول کمسنه
خیر وصلاح اوزره ناسی سوق وتحمیله مقتدر اولمدی کذلك احوال
متهمه استطلاع واختبار ایچون والی جرایمه جائز وار اولدیغی اوزره
شخص متهمی تحلیف وباطلاق وعتاق ایله استحلافی تکلیف قاضی
ایچون دخی سزاوار ایدوکی مذهب حنفیه ده شهر تشعاردرکه
قنیة الفتاوانك کتاب الوقفنده محیطدن منقولدرکه وصی اولان کمسنه

نیجه کبار علما عندنده طلاق وعتاق ایله تکلیف یمین مطلقا غیر جائز
ونار وا ایدوکی وبعض فحول لـدی الایجـاب صحت وجوازایله قلمزن
افتا اولدقلری کتب فروعیه‌ده ثبت وتحریر اولنمشـدر بنابرین ابنای
زمان یمین بالله المستعانده اظهار تهاون وعدم مبالات برله یمین باللهه
اجتسار و بو جهـتله اضرار عباده ابتدار ایلدکلری بدیدار اولمغین
احد الخصمین طلاق ویاعتاق ایله یمین ویرمك اوزره قاضی به الحاح
وابرام ایدرسه بالضروره قاضی دخی حقوقی تضییعدن وقایه ضمننده
بعض علمـاء فحول قولنی ترجیح والتزام برله یعنی طـلاق وعتاق ایله
تحلیفی رأی واستصوابه اقدام اولنمق اوزره افتا اولنوردیو شرنبلالی
المرحوم نقل وبیان ایلمشدر قالدیکه طلاق ایله استحلاف اولنان کسنه
نکول ایلدکده نکولیله اوزرینه قاضینك حکمی نافذ اولوب اولمادیغی
دخی مختلف فیه درکه اکثر علمای اعلام عدم نفاذ ایله وبعض علما
برمشروح بالا فائدهٔ مطلوبه فوت اولمامق ایچون نفـاذیله افتـا
ایلمشلردر لکن راجح اولان اکثر علمای کرام حضراتنك قوللریدر
چونکه بو وجهله اولان یمیندن نکول اقرار اولمامغله حکم قاضی دخی
نافذ دکلدر بو تقدیرجه فائدهٔ مطلوبه شو وجهـله مأمول اولور که
وجه مزبور اوزره تکلیف یمین اولنـان کسنه مکر که انکار ایلدیکی
مدعابی اقرار ایله فائدهٔ مطلوبه استحصال اولنه دیو مولانا علاء الدین
در المنتقی ده باقانی المرحومدن بطریق البحث ایراد ایلمشـدر قالدیکه
والی جرایم ایچون اعمـال وتناولی رخصت یافتـهٔ جواز اولان وجوه
سالفة البیاندن وجه سـابع که کنهکار اولان شخص بدنهادی توبه
واستغفار ایتمك اوزره مؤاخذه یعنی ارتکاب ایلدیکی جرم وعصیاندن
بالطوع تبری ذمت واظهار ندامت ایتمك اوزره مجرد وعید قتل ایله
ترهیب وتهدید وبالایجـاب بدون القتـل اجرای عقوبات ایله تأدیب

وتشدید ایلمك قاضی ایچون دخی سزاوار ایدوکنه دائر مسأله لدی التحری هنوز ظفریاب اولنمدیغی علاء الدین معین الحکامده بروجه اعتراف ذکر ایلمشدر انتهی ۞ الفصل الرابع فی الدعاوی بالتهم یعنی سیاست عادله مشتمله اولدیغی فصولدن فصل رابع انواع خبائث واصناف ظلم ودعارته متعلقه دعاوی بیاننده در

معلوم اوله که اسناد تهمت اولنان اشخاص معلوم الاحوال اولوب اولمامق اعتباریله اوچ قسمه منقسمه در (قسم اول) اوزرینه تهمت ادعا اولنان کسنه بریء الساحه برذات اولوب یعنی عزو اولنان تهمت اربابندن اولمیه جغی صلاحله شهرتشعار بر رجل صلاحتمدار اولسه اشبو نوع ذواته مجرد اتهامه بناء عقاب ایلمك بالاتفاق لایق وسزاوار دکلدر بلکه بو مقوله اتهامدن متبری وسیمای اهل خیر اوزره جاری اولان صلحا وابرارك ناموس حرمتمآبلرینه ناسزا سوزلر ایله زبان دراز اولان اشرار مؤاخذه اولنورلر یعنی اصحاب عفتی رنجیده خاطر اولمقدن صیانت ولحوق عار ونقیصه دن حمایت لازمه حیث اولمغله ذیل عصمتی اسناد اولنان لوث تهمتله آلوده اولمیان ذات عالیقدره محض افترا اولمق اوزره عزو واسناده متجاسر اولان سفهای بی ادب عقاب وتأدیبه مستحق اولورلر اشبو ذکر ایتدیکم نکته یی شرح التجریدده امام اعظم رضی الله عنه جنابلرندن روایت قلنان مسئله دخی تأیید ایدر که بر کسنه دیکر کسنه یه ای فاسق وفاجر وسارق دیوندا وخطاب ایلسه نظر اولنور اکر اول کسنه عزو واسناد اولنان تهمتدن تفریغ ذمته همت بر له درکاه کبریا پناهه عرض عبودیت ایتمش بر رجل صالح ایسه قاذفه تعزیر لازم واکر فی الحقیقه اول کسنه سرقه ایله معروف وفسق وفجور ایله موصوف بر رجل طالح ایسه تعزیر قاذف غیر متلازمدر (قسم ثانی) سرقه وقطع طریق و بغیر حق قتل نفس وتلوث زنا مثللو فجور وجنایات اسنادیله

اوزرلرینه ادعا اولنان متهملردرکه بو نوع خباثتکاران اخذ وکرفت
اولندقده اسناد اولنان تهمتلری وخباثتله شهرتلری مقدارنجه
مؤاخذه‌لرینه اهتمام وظاهره اخراج ایچون تحری واستقصای
احواللرینه اقدام اولنمق لازمدر واکثریا بومقوله ایجاد فتنه وفساد ایدن
بدنهادلرین حقیقت احواللرینه وقوف واستطلاع بحسب الشهرة
مکث زندان وضرب سیاطله ایجاع یاخود بدون الضرب فقط
حبسلرینه موقوفدرکه فتاوای خانیه‌نك مبحث حدودنده مذکوردرکه
اول کمسنه که قتل نفس وسرقهٔ اموال وضرب ناس ایله اتهام اولنه
توبه وصلاحی ظاهر اولنجه‌یه‌دك مدت مدیده زندانده مکث اولنور
ومحمد بن قیم الجوزی علیه رحمة الباری دیدیکه ائمهٔ مجتهدیندن برکمسنه
بلمم که فسق وفجور ایله معلم وشر وفساد ایله متهم اولان کمسنه حقنده
بلاحبس تحلیف یعنی حبس ایله احوال واطواری تفحص وتحری
اولنمدین همان تحلیف ایله اکتفا برله اطلاق وارسالنه اذن ورخصت
اعطا اولنوردیر ایدی چونکه بومقوله شخص معهود ومتهمه بالکرجه
تحلیف ایله قناعت ایلمك واطلاق وانصرافنه اذن واجازت ویرمك
ائمهٔ اربعه وامثالی سائر مجتهدیندن اعتنایه شایان برذات عالیجنابه شرف
اسناد ایله شهرتیافتهٔ امتیاز اولمش برمذهب معتاد کلدرحال انکه بالفرض
شنایع ایله اشتهارلرینه واقف وحقیقت احواللرینه عارف اولدیغمز
اشخاص معهوده‌یی همان بالاستحلاف تخلیهٔ سبیللرینه ابتدار ایدوب
بعده بز انجق شاهدی عدل ایله مؤاخذه ایدرزدیو بیان اعذار ایلمك
دخی بو وجهله مؤاخذه‌لرنده قصور وعدم اهتمامز سیاست شرعیه‌یه
مخالفدر زیرا اول کمسنه که متهم معروف حقنده حکم شرعی
انجق اول شخصی تحلیف واطلاقدر ظن ایده فی الحقیقة اول کمسنه
زیاده غلط ایلمشدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن
مروی اولان نصوص قاطعه‌یه واجماع امت ایله ثابت اولان

وجه صوابه واقف اولمدی و بوغلط فاحشدنناشی اجرای حدوده
مأمور اولان امرا وولاتك سیاست شرعیه سیاست خلق ومصلحت
امتدن قاصره دردیو توهم برله حدود اللهی تجاوز وسیاست عادله ده
جائز اولمیان انواع مظالم و بدع اخترا عیله مخالفت شرع شریفه
متجاسر اولدیلر اشته بومخالفت مذمومه یه سبب و بادی انجق
احکام سیاست شرعیه یه عدم وقوفدر چونکه بوکونه منهیلرك
بر وجه سزا ترتیب عقوبات وجزالرینه دلالت ایدن افعال رسول الله
علیه السلام اول بابده سبقت ایلدی ❊ مترجم فقیر دیرکه مؤلف
رساله دده افندی مرحومك وقد تقدم فی اول الباب کلامی معین الحکام
عباره سندن اولوب اول بابدن مصنف مشار الیهك مرادی کتاب
مزبورك قسم ثالثنده سیاست شرعیه یه متعلقه مباحثدر وافعال
رسول اللهدن مراد مشروعیت سیاستی اثبات معرضنده ایراد اولنان
سنن رسالتپناهدر ازجمله بری ابن هشام وسائر اصحاب سیرك ذکر
و بیان ایلدکلری قصهٔ مشهوره درکه جناب رسالتپناه حصون
خیبردن کنانه بن ابی الحقیق متمکن اولدیغی حصنی محاصره ایدوب
اهل حصن ایقان هلاك ایتدکلرنده دامن رجای صلحه استمساك برله
کنانه شروط صلحی سو یلشمك ایچون حصندن نزول ودملری
محفوظ اولوب معالذریات خیبر ونواحیسندن خروج واموال
واراضی وذهب وفضه وسلاح حتی ظهر انسانده بولنان ثیابدن
ماعدا اثوابلری دخی رسول الله علیه السلام ایچون اولوب یرلرنده
ابقا ایلمك شرطیله مصالحه یی قبول ایلدیلر رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم انلره اکر بندن برنسنه کتم ایدرسکز اللهك عهدی
ورسولنك عهدی سزدن بری اولسون بیوردیلر یهود دخی بو یله
مصالحه ایلدیلر بعده رسول الله علیه السلام کنانه یه خطاب ایدوب
نضیردن انتقال ایدن برجلد بعیر ایچنده محفوظ حلی کونا کون اولان

[illegible]

لاجل الایضاح اصلاح نام کتابدن نقل وتفصیل ایلدیکه برکسنه
دیکر کمسنه نك خانه سنه دخول ایتدکده صاحب خانه همان واقف
اولدقده اول داخل بیکانه‌یی قتل واعدامه ابتدار بعده دخیل فضولی
برشخص خباثتکاردرکه قتل قصدیله اوزریمه هجوم ایتمکله تخلیص
نفس ایچون انی بن قتل ایلدم دیو معرض اعتذارده اقرار ایلسه
نظر اولنور اکر دخیل فضولی فی الحقیقه شر وفساد ایله معروف
ایسه قصاص غیر واجب واکر خیانت وخباثت ایله غیر موصوف
ایسه قصاص واجبدر ❊ مترجم فقیر دیرکه سبر کیرده مذکوردرکه
وقوف حقیقتی متعذر اولان مواد ده حکمی ظاهر حال اوزره بنا قیلمق
جائز واباحت دمه مؤدی دخی اولسه ینه غالب رأیی تحکیم ایتمك
مشروعدر کورمزمیسنکه برکسنه کیجه ایله خانه سنه برشخصك
دخولنه واقف اولوب لکن سارقیدر یوخسه لصوصدن هاربیدر
حقیقت حالنه عارف اولسه همان اول شخصك حالنی تحکیم ومقتضای
ظاهری تقدیم ایدرا کر اول شخص سیمای لصوصله معلم یاخود کندی
ساکن طوریر ایکن متاع یتی جمع ایلر بر رفیق ایله همقدم ایسه
آنلر کندویه قریب اولمزدن اقدم صاحب خانه ایکیسنی بردن
اعدامه اقدام ایلمك جائزدر واکر اول شخص سیماء اهل خیر اوزره
جاری ورفاقت اهل شردن متبری ایسه صاحب خانه اوزرینه
آنی اسکان واکرام لازمدرکه رمی سهام وطریق آخر ایله قتل
واعدامی غیر جائزدر انتهی مجمع الفتاوانك مباحث جنایاتنده
وبزازیه نك باب سرقه سنده مذکوردرکه برکسنه خانه سنه دخول
ایدن شخصك کارقتلنی اتمام بعده با که ظلم ومکابره قصد ایلدی
دیو اثبات بینهٔ عادله ایله اباحت دمنه اهتمام ایلسه مقتولك دمی
هدردرکه مقتضی کیدوب صاحب خانه قصاص ودیت ایله مؤاخذه
اولنماز واکر صاحب خانه اقامت بینه یه قدرتیاب اولمز ایسه حکم

ظاهر حاله بنا قلنورا کرمقتول فتنه وفساد ایله معروف وسرقه ایله
موصوف دکل ایسه صاحب خانه قول مجردیله تصدیق اولنمیوب
قصاص اولنور واکرشر وفساد ایله متهم برشخص معلم ایسه قیاسا
قصاص اولنمز اما بویله امر محتمل ایله اباحت قتل دخی ثابت اولمامغله
استحسانا واجبه اولان دیت کامله اموال قاتلدن استحصال قیلنور
زیرا دلالت حال هرنقدر امر قصاصده ایراث شبهه ایدرسه ده یعنی
ظاهر حال ابقای شبهه ایتمکله امر قصاص مندریء اولور ایسه ده
لکن مال شبهه ایله مندفع اولماز مضمراتده دخی مسئلهء مرقومه
بو وجهله مسطوره درکه اوزرنده سیماء سراق موجود برشخص
معهود برخانه ده مقتول بولنوب صاحب خانه دخی مالمی قصد
غارت ایتمکله آنی بن قتل ایلدم دیو اقرار ایلسه اوزرینه نسنه
لازم اولمدیغی امام اعظم ابو حنیفه رحمه الله جنابلرندن مروی
ایسه ده کتاب مزبورك دیکر محلنده صاحب خانه بدون القصاص
انجق دیت ایله مؤاخذه اولنور دیو مسطوردر معین الحکامده دخی
مذکوردر که نزدنده بعض متاع مسروق بولنان کمسنه حین مؤاخذه ده
بن اول متاعی آخر کمسنه دن اشترا ایلدم دیو تصدی ایلدیکی دفع
دعواسنی اثباته قادر اولمسه اول شخص سرقتله متهم اولمش اولور
بنابرین مالك متاع اولان مدعی انجق ید سارقده ظفریاب اولدیغی
بعض متاعی اخذ ایدر اما بو تقریبله سائر متاعنی دخی شخص سارقدن
دعوی وتضمینه طریق نابابدر ❊ قالدیکه بو وجهله اتهام اولنان شخص
هرنقدر سرقه ایله مشهور وصفت مذمومهء خباثت ایله مذکور دکل
ایسه دخی احوالندن کشف وتحری ایچون برمدت انی حبس ایلمك
امام المسلمین اوزره لازم وسزاوار ایدوکی بدیداردر چونکه عصر
سعادتده اسناد تهمت سرقه اولنان کمسنه یی حبس حقنده امر وفرمان
رسالتپناه صدوری صحیحا روایت اولنمشدر واکر اول شخص مخذول

سرقتله معروف ومدخول ایسه اقرار ایدنجیه دك مدت مدیده
حبسله تنکیل اولنور کذلك معین الحکامده مذکور درکه اتهام اولنان
شخص سابقهٔ تهمت ایله معروف ایسه بعض علما عندنده بقدر
رأی السلطان مکث زندان ایله تنکیب وامتحان اولنور حتی خلیفهٔ
عدالتشعار یعنی عمر بن عبدالعزیز کرامتثار جنابلری امرا وحکامنه
نشر اوامر وازبار بیوردیلرکه سرقه ایله متهم اولان کسان اخذ
وکرفت اولندقده مادامکه اقرار ایتمیهلر اولنجیه دك حبس اولنسونلر
وابو اللیث سمرقندی رحمه الله دخی بو وجهله حکم وقضایی اختیار
ایلدی کذلك بعض معتبرانده واقع اولدیکه متاعی سرقت اولنان
کمسنه سرقه ایله مشهور اولان برشخصی اتهام برله اکا عزو واسناد
ایلسه اول شخص حبس اولنور زیرا انکاره اصرار ایله بیله
کندوسندن اتلاف اموال عباد مثللو خیانت کراراسبقت ایتمش اولان
شخص فاسدك حبسی ناس اوزرلرندن ضرر واذاسنی دفعه مدار
ایدوکی بدیدار در تکیم فتاوای خلاصه وبزازیه دن ذکری سبقت
ایلدیکه فتنه وفسادی اعتیاد ایتمش خبائثکارلری تا که توبه
وندامتلری ظاهر ونمایان اولنجیه دك حبس ایلمك جائز واردر
معین الحکامده ذکر وبیان اولندیکه سرقه ایله معروف وخیانتله
موصوف اولان کمسنه اسناد سرقتله حضور شرعه جلب واحضار
اولندقده قاضی جلیل الاعتبار دخی حقیقت حاله اطلاع واختبار
ایچون همان اقسای تجسس ایله امر واشعار ایلدککده در عقب
اول شخص متهم کندی اوزرینه ادعا واسناد اولنان التزام غرامت
اموالی حبسده اقرار ایلسه قاضی دخی اداسیله الزام ایدرکه قاضینك
بو وجهله حبسی دائرهٔ اکراهدن خارج ایدوکی بی اشتباهدر
زیرا شارح التجرید رحمه الله دیدیکه بومقوله داعر مفسد اولان

شخص فاسدی اقرار ایدنجیه دك قاضینك ضرب سیاط یاخود برکون
حبس ایله تخویف وتهدیدی اکراهدن تعداد اولنماز واامام محمد
رحمه الله جنابلرندن روایت اولندیکه حبس ایچون زمان معین یوقدر
همان متهم غم وغصه اظهار ایدنجیه دك حبس اولنمق لازمدر چونکه
ناس شرف ودنائت جهتیله متفاوت اولدقلرینه نظرا حبسله ایلام
وتکدیر خصوصنده دخی تفاوتلری درکاردرکه اصحاب جاه برکون
حبس ایله بلکه برساعت زمانیه ایله زیاده متألم وغمناك اولورلر حال
آنکه عوام ناس قطعا حبس ایله غصه ناك اولمازلر بنابرین حبسك
اکراه اولوب اولمامسی خصوصی انجق عصرنده هر برقاضینك رأی
واجتهادینه تفویض اولنمشدر کرکدرکه قاضی زمان دخی زیاده نظر
وامعان ایلیه اکرچه کیفیت حبس متهمك کندو علیهنه اقرارنده
رضاسنی معدم ومفوت اکراه ایدوکی نزد قاضیده نمایان اولور ایسه
اقرار متهمی ابطال ایدوب اکا تحمیل ضمان ایلیه واکر رضای متهمی
مفوت اکراه اولمدیغی عندنده مستبین ایسه بموجب اقرار استهلاك
ایلدیکی اشیایی اکه تضمین ایتدره قالدیکه بو وجهله ادانی بلکه
اوساط ناس حقنده رضایی غیرمعدم اولان صورت اکراهده ضرب
سیاط یاحبس یوم ایله وقوعیافته اولان اقرار متهم هرنقدر تضمین
اموالده معتبر ایسه ده لکن شبهه ایله مندریٔ ومندفع اولان حدود
وقصاصده مطلقا غیرجائزدر وخزانة المفتیین نام کتابده مذکوردرکه
برکمسنه دیکرکمسنه ایچون مال ایله اقرار ایلمك اوزره قتل ایله یاخود
اسباب عذابدن معدود قیدمدید یاخود نفسی یابرعضوی اوزره خوف
تلفی متضمن ضرب شدید مثللو وعید متلف ایله اکراه وتهدید اولندقده
اول کمسنه دخی اقرار ایلسه اولمقر مکرهك مطلقا علیهنه اقراری شایان
اعتبار دکلدر واکر غیر متلف اولان حبس یوم یاضرب سیاط ایله
برکمسنه ایچون بیك درهم اقرار ایتمك اوزره اکراه واجبار اولنان کمسنه

اقرار ایلسه نظر اولنور اکرا کراه اولنان کمسنه اوساط ناس عدا اولنان
عوامدن ایسه علیهنه اقراری جائز ومبلغ مزبوری کند وسندن
استرداد سزا اولور واکر ناسدن اسحبابرله بوکونه ناسزا معاملاتدن
استنکاف ایدر کبار علما ورؤسای اشرافدن ایسه علیهنه اقراری
غیر جائزدر مجمع الفتاواده ذخیره دن وبزازیه نك مبحث اکراهنده
منقولدرکه اموال عبادی غصب وغارت برله صاحب اکراه اولان آمره
اعطا وتسلیم ایله اکراه اولنان کمسنه ایچون امتثال امر ایله اشتغال
بروقتده جائز وحلال اولمز مکرکه وقت غصبده تهدیدینی ایقاعه قادر
آمر مکره حاضر یاخود کندی غائب ومفقود ایسه ده طرفندن
مرسل کذلك اکراهندن خوف وخشیت اولنور بر ناظر موجود اوله
اما عند المکره برمشروح بالا کندی یارسولی ناموجود یاخود ارسال
اولنان ناظردن خوف اکراه نابود ایسه مکره ایچون غصبله اشتغال
بروجهله استحلال اولنمازکه اصل کره حقیقة زائلدر هر نقدر عود
ورجوعندن خوف اولنور ایسه ده زیرا قبل الوقوع بومقوله امر هائل
سبیله تحقق اکراه غیر قابلدر ✻ مترجم فقیر دیرکه علی کلا التقدیرین
یعنی حقیقة یاحکما بعد تحقق الاکراه مکره مأمورك فعلی من وجه
منزله فعل آمرده انزال اولنمغله تصویر اولنان مسئلهٔ غصب واتلافده
مکره آلت جامده منزلنه نازل واکراه ایدن شخص ظالم همان بالذات
غصب وغارت ایلمش حکمنده داخل اولور بنابرین بلا رضاء متاعی
اخذ واتلاف اولنان کمسنه ظفریاب اولدقده انجق آمر مکرهه
تحمیل ضمان ایله اخذ انتقامه قدریاب اولور انتهی کذلك شرح
الزاهدیده غصب اموال ناس اوزره اکراه مسئله سنده امام سرخسیدن
منقولدرکه مادامکه وقت اکراهده نزد مکرهده آمر مکره حاضر اوله
اکراه اولنان کمسنه اخذ اموال عباده رخصت ایله مترخص اولور
اکرچه مکره اکراه ایلدیکی کمسنه یی غصب وغارت ایچون سوق

[illegible]

اولان تخویلی رد وتسلیمه ابتدار وميان ناسده برأت ذمتنه اقرار ایله
تخلیص کریبان ایلسه اشبو مقوله تخویف معنا اکراهدن معدود اولمغله
داین مرقوم هر نه وقت قدر تیاب اولور ایسه مدیون اوزره دین
مزبوری دعوی وخصومت ایتمك جائز وار اولور صاحب القنیه
رحمه الله مسئلهٔ سالفه یه بالتفریع قریحهٔ سلیمه سندن دیدیکه
طائفهٔ تاتار عصرنده عماللری اولان غدار ترك حضورلرنده فلان
غائبك كنج بی رنجنه فلان کسنه ظفریاب اولمشیدی دیو غماز انبد
سلوکك وعید غمز ونفاق ایله تخویفلری دخی وقت فترتده اولان معنای
اکراهده مندرجدرتا که فتنهٔ عامه یه سکونت طاری واموال وازواج
اوزره امن وامان جاری اوله کذلك قنیه نك اکراهنده مذکوردر که
برکسنه برضاتونی اعلان ایتمه رك سرا تزوج ایدوب بعده مهرندن
ابرا ایتدرمك اراده سیله حیله یه سلوك برله زوج ایله زوجه نك مجلسنه
زوجك اصدقاسندن چند نفرکسنه فضولی داخل اولوب زوجنی
شمدی یا مهرندن ابرا ایدرسن یوخسه افترا ایدوب بونلری زنا ایدر
ایکن طوتدق دیو شحنه یه اخبار ایدرز انلر دخی سنك یوزیکی قاره لیوب
اسناد تلوث زنا ایله تشهیر وبدنام ایدرلر دیو تخویف ایتدکلرنده
همان اول زن پاك دامن شحنهٔ بیداد کردستنه دوشوب مفتضح وبدنام
اولمق خوفندن ناشی ابرای ذمت زوجنه اقدامه ابتدار ایلسه بو وجهله
تخویفلری اکراهدن تعداد اولنمغله ضمننده اولان ابرای ذمت
مقارن صحت اولمدیغی آشکار وذمت زوجك مهردن عدم برائتی
بدیداردر واکرچه داخل مجلس اولان کسان کما فی السابق زوجه یه
ابرا ایله امر وتنبیهه اقدام ایدوب انجق فسود وجهك مقاللریله
تهدید وابرامه اهتمام ایتمامشلر ایسه بو وجهله مجرد امر وتنبیهلری
اکراهدن معدود اولمز کذلك اتراك بی ادراك وخوارج ناپاك مستولی
اولدقلری ایام نحوست انجامده برکسنه دیکر کسنه یه خطاب ایدوب

بكاشومقداردين اقرارايله يافلان متاعكى بكا بيع وتمليك ايله والا
خوارج واترا كه يوزدينار بذل واعطا ايله سنى ضرب سياطله ايجاع
وحبسده انواع الام ومضارى ايقاع ايتمكلرينى طلبكار اولورم ديمكله
اولكمسنه دخى بومقوله وعيد مجرد ايله خوف وخشيته دوچار اولوب
اولمقداردينى اقراره اقدام ياخود متاع مزبورك بيع وتمليكنى التزام
ايلسه بو وجهله بيع واقرارى كندى حقنده نافذاولمغله دفع وتسليم ايله
الزام اولنور زيرا بوكلام غدر انجام هرنقدر تهديدينى ايقاعه قادر
برشخص ستمكاردن صادر اولمش بركونا تخويف ايدوكى باهر
ايسه ده لكن اولمقوله شخص دخى يوزديناري خوارجه بذل واحسان
ايتميه جكى دخى بديهى وظاهردر انتهى ❁ قالديكه تحقيق وايضاحى اهم
ولازم برمبحث دقيق دخى بومقامده باقى ومستمردركه مجلس قاضيده
اكراهك تحقق وعدم تحققى يعنى ظاهرده اكراه عد اولنان اقوال
وافعال قاضى فى الحقيقة اكراه اولوب اولمديغنى بيان وتفصيلدن
عبارتدر صلح بزازيه وظهيريه ومجمع الفتاوى ومنتقى نام كتب معتبراتده
ذكر اولنديكه سرقه وامثالى تهمت ايله زندانده محبوس والام واكدار
ايله مأنوس اولان كمسنه تخليص نفس ايچون برمقدار مال ايله مصالحه
اولسه نظر اولنور اكر اولكمسنه والى ياخود والى طرفندن مأمور
ضابط معرفتيله القاى محبس اولنمش ايسه صلح مزبور باطل وغير
جائزدر واكر قاضى معرفتيله محبوس ايسه صلح مزبور صحيح وجائزدر
وكتب مزبوره ده مسئلهٔ اولى شو وجهله تعليل اولنديكه سجن والى ده
محبوس مكرهدر ياخود غالب اولان والى بغير حق حبس ايدر كذلك
مسئلهٔ ثانيه دخى قاضى اكثريا بحق حبس ايدر ياخود قاضى حبس
ايتمز الحق بحق حبس ايله حكم ايدر ديو بو وجهله تعليل اولندى
حال آنكه فتاواى خانيه نك باب الاكراهنده مسطوردركه قاضى
بركمسنه يه قطع يدى موجب سرقه ياخود موجب قصاص اولان

[illegible]

بروجه آتی روایت قیلنان قصه ایله تأیید ایلدیلرکه ابن الحبیب دیدیکه
مدینهٔ منوره قاضیسی هشام بن عبد الملك نام فضیلتشعارك مجلس
عالیلرینه حب غلمان ایله معروف بررجل متهم اتیان واحضار
اولنوب سوء صنیعی شووجهله تقریر واخبار اولندیکه برمحل
ازدحامده برغلامه التصاق یعنی طاریرده برمحبوب دلارامه یاپشمش
یاخود صقشدرمش ایدی همان قاضی مشارالیه اولذات بی ادبی تعزیر
خصوصنده لاجل الاستشاره امام مالك رحمه الله جنابلرینه ابعاث
وتوجیه ایتدکده انلر دخی اشد عقوبتله معامله ایتمك اوزره قاضی یه
امر وتنبیه ایلدی درعقب قاضی امر امامه امتثال ومطاوعت برله
اول ذات خباثتکاره بوزدکنك اوروب تأدیبه مبادرت ایلدی
حتی امام احمد بن الحنبل جنابلری دخی امام مشار الیهك بو رأی
اصابت قرینلرینه اقتفا برله حکم وافتا ایلدی خلاصة الفتاواده
روایت اولندیکه برشخص خدعه کار برکسنه نك عورتی اغفال ایله
میانلرینی بعد التفریق دیکر کسنه یه تزویج وترفیق ایلسه یاخود
برصبیه یی اضلال واختداع برله برکسنه یه فضولی تزویج وانکاح
ایلسه اول شخص خدعه کار صبیهٔ مزبوره یی ابوینه رد وارجاع
ایدنجیه دك یاصبیه نك فوتی معلوم اولنجیه دکین حبس زندان ایله
ازعاج اولنمق اوزره افتا اولنمشدر قالدیکه حبس ایله عقاب هرنقدر
اهون عقوبات ایسه ده لکن بعض علما عندنده ❊ الا ان یسجن
اوعذاب الیم ❊ نظم جلیلنده عذاب الیمه مقارنت ایله استدلال
برله مطلقا تسجین زیاده زحمت ومشقته دوچار اولنان عقوبات
بلیغه دندر دیو تأویل ایلدیلر الحاصل حبس مدید برکونه عذاب
شدید ایدوکی بی ارتیابدر اشته بوخلاصة الفتاواده مذکوره اولان
واقعهٔ الفتوی حب غلمان ایله متهم اولان رجل مزبورك کارناهموارینه
مجازات اولنق اوزره مدینه قاضیسی هشام بن عبد الملك حکایهٔ

سابقه سنه فی الجمله مناسب وقریبدر لکن امام ماوردینك احکام
سلطانیه ده ذکر ویان ایلدیکی اوزره بعض اصحاب شافعیه بوکونه
متهمك ضرب وحبس خصوصنی والی جرایمه تخصیص یعنی قاضی
حبس وضربه مقتدر دکلدر دیو قطع مقال ایلدیلر وعلماء حنابله دخی
بومسلکه ذهاب وشو وجهله تقریر واستدلال ایلدیلرکه ضرب
مشروع انجق اقامت حدود مقدره یارأی قاضی یه مفوض اولان
صنوف تعزیراتدن عبارتدر بودخی انجق دار الاسلامده زنا وشرب
خمر وسرقه یاخود معین حدود مقدره سی اولمیان سائر معاصی مثللو
موجب عقوبات اولان اسبابك تحقق وثبوتندنصکره واجبه اولمغله
استیفاسی خصوصی دخی قاضی یه متعلق ومقصوردر حال بوکه
موضوع ولایت والی یعنی عهدهٔ امیره تفویض واحاله اولنان امارتك
مداری تحت ولایتنده داخل بولنان بلادده وقوعبا فته اولان
فتنه وفسادی منع ورفع وظلم وشری دفع ایلمکدر بودخی جرائم
وجنایات ایله معروفه ومشهوره اولان متهملری دائما تحری مظهر
عقاب ایتمکله حصول پذیر اولمشدر لکن حکام شرع بویله دکلدرکه
انلرك موضوع ولایتلری انجق حقوق شرعیه یی اثبات واصحابنه
ایصالدن عبارتدر بونقدیرجه هر بر والی یعنی امیرکرك قاضی کندویه
تفویض واحاله اولنان ولایتی التزام ایله مأمور وولایت سائره یه
تعرضدن مهجوردر بودخی بیلمك کرکدر که جمیع ولایات عرف
واصطلاح اعتباریله مختلفه درکه اوتل رساله ده ابن قیم الجوزی
جنابلرندن سبقت ایلدیکه عموم وخصوص ولایات ایچون شرع
شریفده مبین برحد معین یوقدر زیرا بعض بلادده بلکه بعض امکنه
واوقاتده ولایت امیر حرب متناول اولدیغی تدبیر جیوشه ولایت
قضا شامل اولور وبعض اوقاتده امر بالعکس اولورکه ولایت امیرده
مندرج اولان تدبیر حرب ولایت قضاده داخل اولمز چونکه مدار

ولایت انجق امام المسلمین اولان جناب حضرت خلافتپناهینك
تقلیدیدر وتقلید ولایت کرك قضا کرك امارت عرف وتنصیص ایله
قابل تعمیم وتخصیصدر بنابرین برمصرده ولایت قضا نصا یاعرفا
بوکونا احکام سیاسیه ایله تعامل و تعاطیدن منع ونهیله تخصیص
اولنسه اول مصرده قاضی اولان ذاتك آنکله تعاطی وحکمی
بروجهله تنفیذ وامضا اولنماز اماصورت مفروضه ده نهی ایله
تنصیص اولنمیوب ترخیص اولنسه قاضینك آنکله حکمی دخی تنفیذ
وتقریر اولنور زیرا سیاست مشروعه حکمی ضرب وحبسه منوط
برنوع اختیار دن عبارت اولان دعاوی شرعیه اولمغله تحت ولایت
قاضیده دخی مندرج اولوب حین حاجتده قاضی آنکله حکم وقضایی
ترجیح ایدرسه سائر حکوماتی مثللو تجویز وامضا اولنور ❊ قسم ثالث
عزو واسناد تهمت اولنان کسنه قاضی ووالی عندنده بر وفجور ایله
غیر مشهور برذات مجهول الاحوال ایدر که اوزرینه تهمت ادعا
اولند قده لدی التفحص حالی اشکار اولنجیه دك حبس ایله معامله
اولنور زیرا علماء اسلام عندنده متهمك حکمی حبس اولنمقدر واکثر
ائمه نزدنده دخی منصوص اولان بالاقتضا قاضی یاخود والی متهمی
حبس ایلمکدر ❊ فصل فی التعزیر ❊ حدود شرعیه دن ماعدا انواع
تعزیراتی بیان وعفو وشفاعت هرنقدر شفاعت سیئه ایسه ده جائز
ونا روا اولوب اولمدیغنه دائر برفصل لازم التفصیلدر لکن اکثر مسائل
اشبو تعبیر اوزره سائر کتب معتبره وفتاوای مترجمه لرده مسطور
اولدیغندن بشقه بو رساله نك دخی بعض مواضعنده بالمناسبة سبقت
ایتمش اولمغله اطنابدن اجتناب برله ترجمه سندن صرف انظار اولنمق
استصواب اولندی ❊ خاتمه ❊ رشوت لغتده رانك حرکات ثلاثه سی مهمه فی الرشوة
وشینك سکونیله جعل معناسنه درکه برکسنه یه عملی مقابله سنده
اعطا اولنان اجرته دینور عرف واصطلاحده حرمتی کتاب وسنت

اسلوب سابق تغییر وحل وحرمت جهتیله احکام اقسامنی بسط
وتقریرایله سرفراز اولمش اولمغله بو بابده مترجم کمبضاعه دخی مسلك
امام مشار الیهی ترجیح واختیار بر له مقال دقتمآلنی شرح وایضاح
خصوصنه بذل نقدینهٔ اقتدار ایدوب دیرکه هدایا اوچ نوعدر
(نوع اول اظهار تودد یا استحصال ثواب وتألف معرضنده اقربا
واصدقایه یاخود اصحاب زهد وتقوایه اهدا اولنان نسنه درکه (تهادوا
تحابوا ﴾ یعنی بری بریکزه هدیه اهدا ایدهسزکه محبتکزه وسیله اولور
حدیث شریفیله عمل ایلك محبوب وقبول هدیه برله عوضنی اهدا
امر مندوب اولمغله آخذ ومعطی حقنده حلالدرکه مهدینك انلره
اهداسی انجق مراعات شرائط قرابت یاخود احراز ایلدکلری
زهد باهر وفضل ظاهر زینه برنوع حرمت ورعایتدر (نوع ثانی
حکام وولاته اعطا اولنان هدایادرکه انلر حقنده رشوت هدیه رنك
ایدوکی امر مقرردر زیرا مهدینك انلره تقرب واهداسنه باعث مهدی
الیهك نفسنده حاصل برمعنا اولمیوب بلکه تقلید جناب حضرت
خلافتپناهیله ثابته اولان ولایتلریدر وهم مهدینك ارسال هدیه دن
مقصودی غیره قصد ظلم والحاق ضرره معاونتلرینی تحصیل یاخود
بالاخرهٔ مؤدیٔ ظلم اولان جبایات مقوله سندن بر مأموریتی درعهده
والتزامدر الحاصل (ماحرم اخذه حرم اعطاؤه) قاعده سی وفقنجه
اخذ واعطاسی سحت وحرام ایدوکی بدیدار ورسول اکرم صلی الله
علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولنان ﴿ الراشی والمرتشی فی النار ﴾
حدیث جلادتنشارده مندرج ایدوکلری آشکاردر (نوع ثالث انجق
کندندن دفع ظلم یاخود غیره الحاق ضرری قصد ایتمدین
نفسیچون برنوع استحصال منفعت ضمننده اعطا اولنان هدیه درکه
حق آخذده حرام ایسه ده حق معطیده سحت وحرامدن خارج
ووعید مزبورده غیرمندرجدر چونکه برکسنه حقنده برظالمك

سوء قصدی نمایان اولدقده اول کسنه ظلمی نفسندن دفع ایچون
اول ظالمه مالندن بعض نسنه اعطاسی جایز وشایان کوریلورکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض اصحاب کرامارینه ﴿اجعل مالك
دون نفسك ونفسك دون دینك﴾ یعنی مالکی نفسك عندنده مبذول
ونفسی دینك ایچون مبذول قیل دیو امر واعلام بیوردیلر اشته بو امر
مشروح ایله عندمزده رسیدهٔ وضوح اولمشدرکه هر مسلم بومثللو
مواضع ضروریه ده مالنی نفسنه وقایه قیلمق ایله مأموردر* بو بابده
براصل اصیل دخی اولدرکه سیر کبیرده امام محمد محامد نصاب علیه
رحمة الملك الوهاب دیرکه ابو الشعثا جابر بن زید جنابلرندن بزه
بالغ اولدیکه ماوجدنا زمن الحجاج شیئا خیرا من رشی یعنی عصر
حجاجده تنظیم مصالحمزده رشوتدن خیرلو نسنه بولمدق دیمشدر
پس امام مشارالیه رشوتی خیریتله وصف ایلمك اکادلیلدرکه مرتشی
اخذنده آثم اولورسه ده معطی اعطاسنده آثم وکنهکار اولماز* وبیلمك
کرکدرکه زین بن نجیم اواخر رساله سنده مادهٔ مذمومهٔ رشوت
شرع شریفده حد مقدری اولمیان برذنب ومعصیت اولوب بی تحاشی
راشی ومرتشی اولمق لعنی قبول ایدن شخص دنی رأی حاکم مقدارنجه
تعزیر وتأدیب اولنمق جائز وار بلکه بالایجاب زجر امثال ایچون
شاهد زور مثللو تشهیر وتکدیری رأی واستصواب اولنور رسه
لمصلحة العامة سیاسة سزاوار اولدیغنی اشعار ایلمش ایسه ده بعض
معتبراتده کشیدهٔ سلك تحریر اولنمشدرکه مرتشی اولان شخص
بدطینت بالفرض مناصب عالیه ایله شرفند ایسه صدمهٔ عزل ایله
مسندندن دور بلکه نفی واجلا ایله دار ودیارندن مهجور ایلمك
الحاصل سوء اعماله بروجه سزا ترتیب جزا اولنمق وبرمقتضای
حکم سیاست بومقوله هدیه نامیله یدنده تجمع ایدن اموال واشیاء ارث
وشراء مثللو اسباب ملکه مستند اولمامغله واجب الاسترداد در حتی سیر

كبيرده امام مشار اليه طيب الله ثراه جنابلرى روايت ايدوب ديديكه
خليفهٔ عدالتپناه بعض نواحى يه برعامل بعث وارسال ايدوب ناس دخى
اكا اهداء هديه ايلسه‌لر اگرچه خليفهٔ مشار اليه طوعا اهدالرينى
بيلور ايسه يدندن اخذ و بيت الماله وضع ايدر زيرا اول هديه اكا
جناب حضرت خلافتپناهينك تقليد ايلديكى عمل و امارت ايچون اهدا
اولنمشدر واگر كرها اهدالرينى بيلور ايسه يدندن اخذ و اصحابنه رد ايدر
اما اصحابى نامعلوم اولمغله رده قادر اولمز ايسه لقطه كبى صاحبى ظهور
ايدنجيه دك بيت المالده حفظ ايدر صاحبى ظهور ايتمز ايسه تصدق
اقتضا ايتمكله فقرايه صرف ايدركه عمر بن عبد العزيز جنابلرى
خليفه اولدقده بو وجهله عمل بيوررديلر وبو اثر سديده ابتنا برله
مفتئ شهيد يعنى مرحوم فيض الله افندى حضرتلرى الآن
ايادئ فقهاده متداول فتاواسنك كتاب العتاقنده زيد قولى عمروى
برخصوصك گورمك ايچون رشوت طريقيله بكره و يردكدنصكره بكر
عمروى زيدك اذن نسز اعتاق ايلسه زيد عتقى مجيز اولميوب عمروى
استرقاقه قادر اولور ديو قلمزن افتا اولمشدر چونكه عبد مزبور هنوز
بكرك ملكنه داخل اولمامغله عتقى دخى غير نافذ در ينه امام
المجتهدين يعنى محمد كرامتزهين سير كبيرده اسراى مشركينى قتل
وعفوه دائر باب دقت احتوانك آخرنده ديديكه مرويدركه جناب
عمر بن الخطاب عليه رضوان الكريم الوهاب سعد بن ابى وقاص
رضى الله عنهه شو وجهله تحرير كتاب قيلديكه (ولا تتخذ احدا
من المشركين كاتبا على المسلمين فانهم يأخذون الرشوة فى دينهم
ولا رشوة فى دين الله) يعنى سن مشركيندن برفردى كاتب اتخاذ
ايدوب مسلمين اوزره تسليط قيلمه زيرا آنلر دينلرنده رشوت آلورلر
حالبوكه دين الهيده رشوت يوقدر بزدخى بوقولى اخذ ايدرز
چونكه والى و حاكم بولنان ذاتلر ✻ لا تتخذوا بطانة من دونكم

مفتئ مشار اليهك سبك
فتواسنده مرتشينك
عتقى نافذ اولمديغنه
نظرا رشوت اولان
قول جاريه اولديغى
صورتده بكر مرتشى
اول جاريه‌يى كندى
ملك موهوبى اولمق
زعميله استفراشنده
دركار اولان معاملاتى
ضمننده گرفتار
اوله‌جغى مفاسد
گونا گون وارستهٔ
قيد اشكالدر نعوذ بالله
تعالى من فساد الزمان

لا يألونكم خبالا ﴿ يعنى اى اهل ايمان خلاف دينكزدن محرم راز
اتخاذ ايتمكز زيرا انلر فساد امور كزده قصور ايتمزلر نظم جليلى
مقتضاسنجه غير المسلميندن كاتب اتخاذ ندن ممنوعلردر قالديكه امام
حصيرى عليه رحمة البارى بو بابده بعض مشايخه اسناد ايله
نقل ايلمشدر كه جناب فاروق رضى الله عنه حضرتلرى كاتب مشركى
ذكر وه كورديكى مجرد كفرندن ناشى اولميوب بلكه ارتشاسندن
ناشيدر حتى مرتشى اوليان كاتب مشرك مرتشى اولان كاتب
مسلمدن اهوندر وكلام فاروقده بومعنايه اشارت واردر انتهى
پس امام حصيرينك بعض مشايخه اسناد بر له تمهيد ايلديكى اشبو
كلامى هرنقدر صددنده اولديغمز تزييف مادهٔ ارتشاده
تشديدى حاوى بر توجيه سديد وكلام حضرت فاروق مساعد
اولديغى تقديرجه دخى بنه مستبعد كورينور كه ابوموسى الاشعرى
جنابلرينك كاتب مشرك استخدام بيوردقلرينه كذلك خليفهٔ
مشار اليه حضرتلرى واقف اولدقده سبحان الله مؤمنينك غيرندن
محرم اسرار اتخاذ ايلمش سن ﴿ لا تتخذوا بطانة ﴾ الاية نظم جليلنى
اشتمديكمى ديو صورت استفسارده اصدار ايلدكلرى خطاب توبيخ
نمالرنده مطلقا مشركينى محرم اسرار اتخاذندن ممنوعيتلرينه ايما واردر
والله يهدى الى سواء السبيل ۞ وهو نعم المولى ونعم الوكيل ۞

كتبه محمد عارف الفقير الى الاء ربه القدير
فى سنه ستين بعد المأتين

مسائل شرعيهٔ سياسيه يى مبين اولان اشبو رسالهٔ شريفه سايهٔ
معارفوايهٔ حضرت پادشاهيده محمد لبيبك نظارت عاجزانه سيله
تقويمخانهٔ عامره ده طبع وتمثيل قلنمشدر
فى ٢٧ ل سنه ١٢٧٥

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/tercmeisiysetn00brhm

Ibrāhim ibn Yahşī, Kara Dede
Tercume-i Siyasetname

3 1761 06738082 4

K
I1487
S519
1858